

ฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์เก้าต้น

ตำบลโพธิ์เก้าต้น
อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ความเป็นมาและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิ มีความหมายว่า พื้น ชั้น พื้นเพ

ปัญญา หมายความว่า ความรอบรู้ ความรู้ทั่ว ความฉลาดเกิดแต่การเรียนรู้และคิด

ภูมิปัญญา หมายถึง พื้นความรู้ ความสามารถ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความสามารถในการใช้พื้นความรู้สร้างสรรค์งานเพื่อพัฒนาและดำรงชีวิต

ของคนในท้องถิ่น การถ่ายทอดความรู้หรือการสอน หมายถึง บอกวิชาความรู้ให้แสดงเข้าใจโดยวิธีบอกหรือทำให้เห็นเป็นตัวอย่างเพื่อให้รู้ตัวรู้ชู้จากการศึกษาความหมายที่ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมคำว่า ภูมิปัญญา ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย สามารถรวบรวมได้ดังนี้

๑) ภูมิปัญญา

คำว่าภูมิปัญญา ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom ซึ่งมีความหมายว่า ความรู้ความสามารถ ความเชื่อ ความสามารถทางพฤติกรรม และความสามารถในการแก้ไขปัญหาของมนุษย์ สรุปได้ว่า ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ความคิด ความสามารถ ที่เป็นผลมาจากการใช้ความคิด และสติปัญญาในการปรับตัวและดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น เรียนรู้ และสะสมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน สามารถใช้หรือปรับเปลี่ยนมาสร้างประโยชน์ และ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ภูมิปัญญาอาจเกิดจากประสบการณ์ของกลุ่มชนในชุมชนจากภายนอก ชุมชน และ/หรือผลิตใหม่หรือผลิตซ้ำขึ้นมาก็ได้

๒) ภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular Wisdom)

สารานุกรมสำหรับเยาวชน ให้ความหมายของภูมิปัญญาชาวบ้านว่าเป็นความรู้ของชาวบ้านที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์และความเฉลียวฉลาดของแต่ละคน ซึ่งได้เรียนรู้จากพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ญาติพี่น้อง และผู้ที่มีความรู้ในชุมชน ความรู้เหล่านี้เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เป็นแนวทางหลักเกณฑ์ มีวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์กับผู้ลี้ภัยไปแล้วกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และกับธรรมชาติ ความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งระหว่างการสืบทอดมีการปรับปรุงประยุกต์และเปลี่ยนแปลงจนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง รากฐานความรู้ของชาวบ้านที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์และความรอบรู้ รวมทั้งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ และที่ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพการณ์ทางแวดล้อม และวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่าง

เหมาะสม

๓) ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local wisdom) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๖ ได้ให้ความหมายของคำว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้ โดยแยกให้ความหมายของคำว่า ภูมิปัญญา ว่าหมายถึง พื้นความรู้ความสามารถ และคำว่า ท้องถิ่น ว่าหมายถึง ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้น คำว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงหมายถึง พื้นความรู้ ความสามารถของท้องที่ใดท้องที่หนึ่งสำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กล่าวไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์ของ ชีวิต สังคม และในสภาพสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน และถ่ายทอดสืบต่อกันมาเป็นวัฒนธรรม การดำเนินงานด้านวัฒนธรรม จึงต้องใช้ปัญญาค้นหาสิ่งที่มีอยู่แล้ว พื้นฟู ประยุกต์ เสริมสร้างสิ่งใหม่ งานรากฐานสิ่งเก่าที่ค้นพบนั้น นักพื้นฟู นักประยุกต์และนักประดิษฐ์คิดค้นทางวัฒนธรรมพื้นบ้านเหล่านี้ มีชื่อเรียกในเวลาต่อมาว่า "ปราชญ์ชาวบ้าน" หรือ "ผู้รู้ชาวบ้าน" และสติ ปัญญาที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์นี้เรียกว่า "ภูมิปัญญาชาวบ้าน" หรือ "ภูมิปัญญาท้องถิ่น" ศูนย์พัฒนาหลักสูตรกรมวิชาการ กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชน และในตัวของผู้รู้เองหากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษาและนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จัก เกิดการยอมรับ ถ่ายทอด และพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของคนในชุมชนหรือท้องถิ่นที่มีการถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นวิถีชีวิต มรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและมีความหมายเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนในท้องถิ่น

ตำบลโพธิ์เก้าต้น

ชุมชนตำบลโพธิ์เก้าต้น มีเนื้อที่โดยประมาณ ๒๔.๐๗ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๐,๐๔๔ ไร่ พื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตรมีแม่น้ำลพบุรีไหลผ่านกลางตำบล

ตำบลโพธิ์เก้าต้น ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๓ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านคลองบางปี
  - หมู่ที่ ๒ บ้านคลองปริก
  - หมู่ที่ ๓ บ้านคลองท่าควาย
  - หมู่ที่ ๔ บ้านมะนาวหวาน
  - หมู่ที่ ๕ บ้านโพธิ์เก้าต้น
  - หมู่ที่ ๖ บ้านคลองยายคล้าย
  - หมู่ที่ ๗ บ้านคลองยายสี
  - หมู่ที่ ๘ บ้านฟ้าลงมัน
  - หมู่ที่ ๙ บ้านโพธิ์ผีให้
  - หมู่ที่ ๑๐ บ้านคลองตาปิ่น
  - หมู่ที่ ๑๑ บ้านคลองจัน
  - หมู่ที่ ๑๒ บ้านคลองฉิม
  - และหมู่ที่ ๑๓ บ้านไผ่ขวาง
- มีเขตพื้นที่ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลพรหมมาستر และตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรีจังหวัดลพบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลโคกลำพาน ตำบลตะลุง และตำบลท้ายตลาดอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลป่าตาล อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลโพธิ์ตรุ และตำบลบางชันหมาก อำเภอเมือง

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เก้าต้น ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๖๙/๙ หมู่ที่ ๘ ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี อยู่ห่างจากศูนย์กลางอำเภอเมือง ประมาณ ๕ กิโลเมตร

ด้วยความร่วมมือร่วมใจขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เก้าต้น ผู้นำชุมชน และประชาชนในท้องถิ่น ทำให้ตำบลโพธิ์เก้าต้นเป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย ทั้งสถานที่สำคัญ การจัดกิจกรรมการแสดง ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน และยังเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้โบราณวัตถุที่น่าสนใจ อาทิ พิพิธภัณฑสถานวัดโคกหม้อ ซึ่งจัดเก็บวัตถุโบราณไว้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้เยาวชนได้ศึกษา การแสดงโขนสด ลีเกเต็ก ของโรงเรียนวัดโพธิ์เก้าต้นและยังเป็นแหล่งเรียนรู้ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน งานจักสาน การปั้นโอ่ง อ่าง กระถางบัวที่ปัจจุบันยังได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างดี ตำบลโพธิ์เก้าต้นจึงเป็นชุมชนตัวอย่างทางวัฒนธรรมที่ดีที่ควรศึกษาอย่างยิ่ง

ภูมินามตำบลและหมู่บ้านในตำบลโพธิ์เก้าต้น

ลพบุรีมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และมีความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ลพบุรีเป็นเมืองเก่าแก่เคยเป็นที่ประทับของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทำให้มีร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงให้เห็นความเจริญรุ่งเรืองในอดีตปรากฏอยู่ โดยเฉพาะด้านการคมนาคมทางน้ำ เนื่องจากมีแม่น้ำลพบุรีเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน เมื่อมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์จึงเกิดการตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชน ส่งผลให้จังหวัดลพบุรีมีวัฒนธรรมประเพณีที่มีเอกลักษณ์และมีประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นที่ยังหลงเหลือให้เห็นอยู่จนถึงปัจจุบัน การศึกษาร่องรอยทางประวัติศาสตร์ในอดีตของแต่ละท้องถิ่นส่วนหนึ่งสามารถศึกษาได้จากชื่อของสถานที่ต่าง ๆ หรือที่เรียกว่า ภูมินาม

ภูมินามเป็นการศึกษาชื่อของสถานที่ เป็นส่วนหนึ่งของศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาเกี่ยวกับชื่อของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในภาษา ภูมินามจะมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความสำคัญของชื่อเรียกสถานที่นั้น ๆ เพื่อให้บุคคลท้องถิ่นเกิดความสนใจและตระหนักถึงคุณค่าของถิ่นฐานที่อยู่ ขนบธรรมเนียม วิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่

การศึกษาภูมินามของหมู่บ้านช่วยให้เข้าใจลักษณะต่าง ๆ ของท้องถิ่นแสดงให้เห็นลักษณะทางกายภาพ เช่น ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พรรณพืช ตลอดจนสภาพสังคมและวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม อาชีพ ตำนาน และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของคนในท้องถิ่นนั้น การตั้งชื่ออำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน จึงสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและสภาพภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น บางแห่งจะบุคคลสำคัญของหมู่บ้าน หรือบุคคลที่มาตั้งถิ่นฐานเป็นคนแรก การศึกษาให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ทำให้เกิดการฟื้นฟูอนุรักษ์สิ่งต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับสถานที่เดิม อีกทั้งยังทำให้คนภายนอกเข้าใจถึงระบบความคิดและโลกทัศน์ของคนในท้องถิ่นได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นด้วย

ดังนั้น การศึกษาภูมินามของท้องถิ่น จึงมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของกลุ่มชนในแ่งมุ่มต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (สุนันท์ อุดมเวช, ๒๕๒๔, หน้า ๑๓๙)

๑. ภูมินามกับภาษา ภูมินามแสดงให้เห็นลักษณะการใช้ภาษาของคนในท้องถิ่น แสดงให้เห็นความนิยมเกี่ยวกับการเลือกใช้คำในการตั้งชื่อสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นคำไทยแท้ คำยืมจากภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาถิ่นหรือภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น

๒. ภูมินามกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ชื่อของสถานที่ที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับลักษณะทางสังคม วิทยา มานุษยวิทยา และวัฒนธรรมของกลุ่มชนในท้องถิ่น จึงเป็นหลักฐานที่บ่งบอกความเป็นมาของท้องถิ่นต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การศึกษาชื่อสถานที่ในแ่งมุ่มต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง จึงทำให้รู้เรื่องราวประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้

๓. ภูมินามกับนิทานพื้นบ้าน สถานที่บางแห่งตั้งตามนิทานพื้นบ้านจำพวกตำนานท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องเล่าที่เกี่ยวกับสถานที่เฉพาะ อาจเป็นชื่อลักษณะเด่นทางภูมิศาสตร์ หรือประวัติของสถานที่นั้น ๆ ซึ่งตำนานท้องถิ่นนี้จะเป็นการสะท้อนให้เห็นความเชื่อและโลกทัศน์ของกลุ่มชนท้องถิ่นนั้นได้

๔. ภูมินามกับความเชื่อและค่านิยม การตั้งชื่อสถานที่บางแห่งให้เห็นความเชื่อและค่านิยมบางประการของกลุ่มชนได้ เช่น ความเชื่อเรื่องสิริมงคลของถ้อยคำอันจะส่งผลต่อผู้คนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ นำมาซึ่งการตั้งถิ่นฐานด้วยคำที่มีความหมายในทางดี

๕. ภูมินามกับวิถีชีวิต ชื่อของสถานที่หรือภูมินามบางแห่งอาจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของผู้คนที่ตั้งถิ่นฐานในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ เช่น การประกอบอาชีพ และการคมนาคมขนส่ง เช่น บ้าน "คุ้งเตาเหล้า" แสดงถึงอาชีพการต้มเหล้าขายของคนในท้องถิ่น หรือบ้าน "สกัดน้ำมัน" แสดงถึงอาชีพการสกัดน้ำมันยางขายของชาวบ้าน เป็นต้น

๖. ภูมินามกับภูมิศาสตร์ กล่าวคือ ภูมินามหรือการตั้งชื่อท้องถิ่นต่าง ๆ ระท้อนให้เห็นลักษณะที่สัมพันธ์กับภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ พรรณพืช พรรณสัตว์ และทรัพยากรธรรมชาติที่ปรากฏอยู่ในท้องถิ่น เช่น ภูมินามที่ประกอบด้วยคำว่า "บาง" แสดงให้เห็นลักษณะภูมิประเทศซึ่งเป็นพื้นที่ราบติดกับลำน้ำ (เสนาหา บุญยรักษ์ และทิพย์สุดา นัยทรัพย์, ๒๕๕๒, หน้า ๓๐๒)

ตำบลโพธิ์เก้าต้นเป็นตำบลหนึ่งที่อยู่ในอำเภอเมืองลพบุรี มีระยะทางห่างจากตัวเมืองประมาณ ๕ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลพรหมศาสตร์และตำบลท่าหิน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลป่าตาล

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลโคกลำพาน ตำบลตะลุง และตำบลท้ายตลาด

ทิศตะวันตก กับตำบลโพธิ์ตรุ และตำบลบางชันหมาก

ตำบลโพธิ์เก้าต้นเป็นตำบลขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ ๒๔.๐๗ ตารางกิโลเมตรหรือ ๑๕,๐๔๕ ไร่ และมีจำนวนประชากร ๑,๒๘๒ คน (ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เก้าต้น, ๒๕๖๑, หน้า ๕-๖)

ตำบลโพธิ์เก้าต้นเป็นตำบลที่มีแม่น้ำลพบุรีไหลผ่านกลางหมู่บ้าน โดยมีแม่น้ำลพบุรีเป็นเขตแบ่งพื้นที่การปกครอง อีกทั้งยังเป็นแหล่งน้ำสำคัญสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของชาวบ้าน ทำให้ตำบลโพธิ์เก้าต้นเป็นแหล่งส่งออกสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ เช่น ชะอม มะนาว ข้าว ผักปลอดสารพิษ ฯลฯ อีกทั้งยังมีผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อของตำบลโพธิ์เก้าต้น เช่น ขนมเปี๊ยะ ขนมจีน ดอกไม้จันทน์ ผลิตภัณฑ์จักสาน โอง อ่าง และกระถางบัว มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นทางการแสดง คือ โขนสด และลิเกเด็กที่มีชื่อเสียงจังหวัดลพบุรี นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์เพื่อเก็บรักษาและจัดแสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของตำบลโพธิ์เก้าต้นที่สำคัญมีวัดเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้านในตำบลโพธิ์เก้าต้นจำนวน ๙ แห่ง ได้แก่ วัดนางหนู วัดบัว วัดธรรมิกาวาส วัดโพธิ์เทพประสิทธิ์ วัดสำราญ วัดโคกหม้อ วัดโพธิ์เก้าต้น วัดโพธิ์งาม และวัดบ่อเงินเจริญสุข

ตำบลโพธิ์เก้าต้น แต่เดิมชื่อว่า "ตำบลโพธิ์ผีให้" มีตำนานเล่าขานถึงที่มาของชื่อตำบลโพธิ์ผีให้ ๕ กระแส ดังนี้ กระแสที่ ๑ ต้น จันทน์สวรรค์ และพระครูโสภิตนิมมานุกการ (๒๕๖๐) เล่าตำนานโพธิ์ผีให้เหมือนกันว่า ในอดีตมีต้นโพธิ์ต้นใหญ่ ซึ่งคนสมัยนั้นเชื่อกันว่ามีผี (รุกขเทวดา) อาศัยอยู่ วันหนึ่งมีแม่ค้าพายเรือมาขายขนมจีน เมื่อพายเรือมาถึงต้นโพธิ์ที่ผีอาศัยอยู่ ผีอยากกินขนมจีนจึงแปลงกายเป็นคนมาซื้อขนมจีน เมื่อกินเสร็จ

แล้วผีไม่มีเงินจ่ายจึงบอกแม่ค้าว่า "ฉันไม่มีสตางค์นะ มีแต่ลูกสุนัข ๔ ตัว" ผีจึงให้ลูกสุนัขกับแม่ค้าไปและกำซับกับแม่ค้าว่า "อย่าให้ลูกสุนัขกับใครเป็นอันขาด" เมื่อแม่ค้ากลับไปถึงบ้านปรากฏว่าลูกสุนัขกลายเป็นทองคำ จึงเรียกสถานที่นี้ว่า "โพธิ์ผีให้"

กระแสที่ ๒ สำลี มาสำราญ (๒๕๖๐) เล่าว่า ในอดีตมีแม่ค้าพายเรือมาขายกล้วยแขก (บ้างก็ว่าขายกล้วยเดี่ยว) จอดเรือขายอยู่ที่วัดโพธิ์เก้าต้น มีชาวบ้านคนหนึ่งมาซื้อ เมื่อกินอิ่มแล้วไม่มีเงินจ่ายค่ากล้วยแขก จึงให้ลูกสุนัข ๕ ตัวกับแม่ค้าแทนเงินแต่แม่ค้าไม่ต้องการลูกสุนัขจึงโยนลูกสุนัขทิ้งลงแม่น้ำเหลือสุนัขอยู่บนเรือ ๑-๒ ตัว แล้วสุนัขนั้นก็กลายเป็นทองคำ ชาวบ้านจึงเรียกสถานที่นี้ว่า "โพธิ์ผีให้"

กระแสที่ ๓ สัมพันธ์ สงวนใจ (๒๕๖๐) เล่าว่า ในอดีตที่แห่งนี้มีต้นโพธิ์ใหญ่อยู่ริมแม่น้ำ มีเรือเข้ามาค้าขาย ชายคนหนึ่งเรียกพ่อค้าเข้าฝั่งเพื่อซื้อของเมื่อซื้อของเสร็จ ชายคนนั้นไม่มีเงินจ่าย เขาจึงให้ลูกสุนัข ๒ ตัวกับพ่อค้าเรือสำเภากลับมาแทนเงิน พ่อค้าโกรธมากจับลูกสุนัขตัวหนึ่งโยนลงแม่น้ำไป ส่วนลูกสุนัขอีกตัวได้วิ่งหนีไปได้ท้องเรือ ส่วนชายคนนั้นเมื่อให้ลูกสุนัขกับพ่อค้าแล้วก็เดินจากไป พ่อค้าตามหาลูกสุนัขที่อยู่ใต้ท้องเรือแต่ไม่พบเมื่อพ่อค้ากลับมาถึงบ้านก็ได้ตามหาลูกสุนัขอีกครั้งแต่ครั้งนี้พ่อค้าพบเงินทองอยู่ใต้ท้องเรือบริเวณที่ลูกสุนัขวิ่งเข้าไป ชาวบ้านสันนิษฐานว่าชายคนนั้นเป็นผี จึงเรียกสถานที่นี้ว่า "โพธิ์ผีให้"

กระแสที่ ๔ สุทธิรักษ์ ศรีสังข์ (๒๕๖๐) กล่าวถึงตำนานโพธิ์ผีให้ไว้ว่าในอดีตเป็นชุมชนอยู่ติดกับแม่น้ำลพบุรี วันหนึ่งมีแม่ค้าพายเรือมาขายของและเห็นหญิงชราคนหนึ่งยืนอยู่ใต้ต้นโพธิ์ใหญ่กับลูกสุนัข ๒ ตัว หญิงชราเรียกแม่ค้าเพื่อจะซื้อของ เมื่อหญิงชราเลือกซื้อของเสร็จก็บอกกับแม่ค้าว่าไม่มีเงินแล้วขอแลกลูกสุนัขกับของที่ซื้อไป หญิงชรารู้สึกสงสารใส่เรือของแม่ค้า ส่วนแม่ค้าไม่ต้องการลูกสุนัขจึงจับลูกสุนัขตัวหนึ่งโยนขึ้นฝั่ง ส่วนอีกตัวก็หนีไปได้ท้องเรือ แม่ค้ามองหาหญิงชราแต่ก็ไม่พบ เมื่อแม่ค้ากลับถึงบ้านก็หาลูกสุนัขอีกครั้ง แต่ก็ไม่พบลูกสุนัข เจอแต่ก้อนทองคำหนึ่งก้อนอยู่ใต้ท้องเรือ แม่ค้าเลยคิดว่าหญิงชราคนนั้นคงเป็นผีที่ต้นโพธิ์ ชาวบ้านจึงเรียกว่า "บ้านผีโพธิ์ให้" ปัจจุบันเรียกเพี้ยนเป็น "บ้านโพธิ์ผีให้"

กระแสที่ ๕ สมชาย ม่วงลอง (๒๕๖๐) เล่าว่า บ้านโพธิ์ผีให้เดิมเป็นหมู่บ้านที่มีป่าทึบและเล่ากันว่าผีตูดมาก นานมาแล้วมีชายคนหนึ่งชื่อว่า มหาอุกขตะมีรูปร่างอัปลักษณ์ หน้าตาน่ากลัว หลังค่อม ขาพิการ ตาถลนเป็นคนยากจนสวมเสื้อผ้าสกปรก อาศัยอยู่ใต้ต้นโพธิ์ต้นหนึ่งในป่า หากชาวบ้านจะสัญจรผ่านเส้นทางนี้จะต้องให้มหาอุกขตะเป็นผู้นำทาง หากใครไม่เชื่อแล้วเดินทางผ่านด้วยตนเองก็จะถูกผีหลอก ชาวบ้านสงสัยจึงถามมหาอุกขตะว่าเหตุใดจึงไม่ถูกผีหลอกเช่นคนอื่น มหาอุกขตะจึงตอบว่า "ผีให้ต้นโพธิ์ฉันอาศัยอยู่" จึงเรียกสถานที่นี้ว่า "โพธิ์ผีให้"

ต่อมาทางการได้เปลี่ยนชื่อตำบลโพธิ์ผีให้เป็นตำบลโพธิ์เก้าต้น เนื่องจากเห็นว่าชื่อตำบลโพธิ์ผีให้นั้นน่ากลัว ประกอบกับตำบลโพธิ์เก้าต้นมีต้นโพธิ์อยู่ตามวัดต่าง ได้แก่ วัดนางหนู วัดบัว วัดธรรมิกาวาส วัดโพธิ์เทพประสิทธิ์ วัดสำราญ วัดโคกหม้อ วัดโพธิ์เก้าต้น วัดโพธิ์งาม และวัดบ่อเงินเจริญสุข จำนวน ๙ ต้น จึงได้เปลี่ยนชื่อหมู่บ้านเป็น "โพธิ์เก้าต้น"

มีผู้กล่าวถึงที่มาของชื่อตำบลโพธิ์เก้าต้น ๓ กระแสดังนี้

กระแสที่ ๑ พระครูโสภิตนนิมมานุกการ (๒๕๖๐) กล่าวถึงตำนานของตำบลโพธิ์เก้าต้นว่า ในตำบลโพธิ์เก้าต้นมีวัดอยู่ ๙ แห่ง ได้แก่ วัดนางหนู วัดบัว วัดธรรมิกาวาส วัดโพธิ์เทพประสิทธิ์ วัดสำราญ วัดโคกหม้อ วัดโพธิ์เก้าต้น วัดโพธิ์งาม และวัดบ่อเงินเจริญสุข ในแต่ละวัดจะมีต้นโพธิ์อยู่เก้าต้น จึงเรียก "โพธิ์เก้าต้น"

มีผู้กล่าวถึงที่มาของชื่อตำบลโพธิ์เก้าต้น ๓ กระแสดังนี้

กระแสที่ ๑ พระครูโสภิตนนิมมานุกการ (๒๕๖๐) กล่าวถึงตำนานของตำบลโพธิ์เก้าต้นว่า ในตำบลโพธิ์เก้าต้นมีวัดอยู่ ๙ แห่ง ได้แก่ วัดนางหนู วัดบัว วัดธรรมิกาวาส วัดโพธิ์เทพประสิทธิ์ วัดสำราญ วัดโคกหม้อ วัดโพธิ์เก้าต้น

วัดโพธิ์งาม และวัดบ่อเงินเจริญสุข ในแต่ละวัดจะมีต้นโพธิ์อยู่เก้าต้น จึงเรียกว่า "โพธิ์เก้าต้น"

กระแสที่ ๒ สัมพันธ์ สงวนใจ (๒๕๖- ได้เล่าตำนานไว้ว่า ในอดีตตำบลโพธิ์เก้าต้นมีต้นโพธิ์อยู่จำนวนมาก วันหนึ่งถูกยักษ์ที่ชื่อว่า โคตรตะบอง ใช้ตะบองตีไปตามทางขณะที่เดินไล่ตี แสงระยิบระยับจากลูกแก้ววิเศษ ทำให้ต้นไม้ต่าง ๆ รวมไปถึงต้นโพธิ์หักโค่นเหลือเพียงกิ่งก้านต้น ชาวบ้านจึงเรียกว่า "โพธิ์กะตัน" ต่อมาภายหลังได้เรียกเพี้ยนเป็น "โพธิ์เก้าต้น"

กระแสที่ ๓ สมชาย ม่วงลอง (๒๕๖0 ได้เล่าถึงตำนานว่า มีชายคนหนึ่งชื่อมหาอุกขตะ ล้อยักษ์มายังสถานที่แห่งนี้ซึ่งมีต้นไม้ปกคลุมจำนวนมาก ทำให้ยักษ์มองไม่เห็นจึงได้ติดตามเสียงวังของมหาอุกขตะและไล่ตีตามทางไปเรื่อย ๆ มหาอุกขตะเห็นว่าถ้าจะถอยหนีต่อไปคงไม่มีที่อยู่อาศัยแน่ เพราะยักษ์ท้าวโคตรตะบองไล่ตีมหาอุกขตะจนต้นโพธิ์กิ่งก้านหักหมด เหลือแต่ต้นโพธิ์กะตัน ทำให้ชาวบ้านเรียกชื่อสถานที่นี้ว่า "โพธิ์กะตัน" ต่อมาเพี้ยนมาเป็น "โพธิ์เก้าต้น"

จากที่มาของชื่อตำบลโพธิ์เก้าต้นที่กล่าวมาข้างต้น มาจาก ๒ กระแสดังนี้ คือกระแสแรกมาจากตำนานที่ว่า มียักษ์ชื่อ ท้าวโคตรตะบอง ได้ใช้ตะบองตีไปที่ต้นโพธิ์ จนทำให้ต้นโพธิ์เหลือแค่กิ่งก้าน ชาวบ้านจึงเรียก โพธิ์กะตัน ต่อมาเพี้ยนเป็น โพธิ์เก้าต้น ส่วนกระแสที่สอง เนื่องจากตำบลโพธิ์เก้าต้น มีวัด ๙ แห่ง แต่ละแห่งมีต้นโพธิ์รวมกัน ๙ ต้น จึงเรียกชื่อตำบลนี้ว่า "โพธิ์เก้าต้น"

ตำบลโพธิ์เก้าต้นอยู่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เก้าต้น โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๓ หมู่บ้าน (ฝ่ายประชาสัมพันธ์สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เก้าต้น, ๒๕๖๐, หน้า ๓) ได้แก่

หมู่ที่ ๑ บ้านคลองบางปี

หมู่ที่ ๓ บ้านคลองท่าควาย

หมู่ที่ ๕ บ้านโพธิ์เก้าต้น

หมู่ที่ ๗ บ้านคลองยายสี

หมู่ที่ ๑๐ บ้านคลองตาปิ่น

หมู่ที่ ๑๑ บ้านคลองจัน

หมู่ที่ ๑๓ บ้านไผ่ขวาง

หมู่ที่ ๒ บ้านคลองบริก

หมู่ที่ ๔ บ้านมะนาวหวาน

หมู่ที่ ๖ บ้านคลองยายคล้าย

หมู่ที่ ๘ บ้านฟ้าลงมัน

หมู่ที่ ๙ บ้านโพธิ์ผีให้

หมู่ที่ ๑๒ บ้านคลองฉิม

บ้านคลองบางปี

บ้านคลองบางปีตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ของตำบลโพธิ์เก้าต้น เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตเมือง มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรีประมาณ ๑ กิโลเมตร ติดถนน สายลพบุรี - บ้านแพรก มีพื้นที่ไม่เหมาะสำหรับการเพาะปลูก เพราะไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรและเป็นชุมชนแออัด มีสถานที่สำคัญ คือ ประตูดชัย เป็นโบราณสถาน ที่สร้างมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช บ้านคลองบางปีมีภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ การทำขนมจีน ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของหมู่บ้าน สำหรับการตั้งชื่อหมู่บ้าน "บ้านคลองบางปี" พบ ๒ กระแส ดังนี้

การตั้งชื่อหมู่บ้านกระแสแรก อมร ศิริรักษา (๒๕๖๐) เล่าให้ฟังว่า ชื่อของ "คลองบางปี" มีมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ในสมัยนั้นมีการขุดดินขึ้นไปทำกำแพงวัง พื้นที่ตรงนั้นจึงเป็นคลองและมีน้ำไหลผ่าน ต่อมาได้ใช้เป็นเส้นทางสำหรับสัญจรไปมาและค้าขาย แต่ไม่ทราบที่มาของชื่อคลองบางปีที่ชัดเจน เพียงแต่เรียกตามกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ต่อมามีการตั้งหมู่บ้าน จึงได้เรียกชื่อหมู่บ้านนั้นตามชื่อคลองที่อยู่ในหมู่บ้าน

ส่วนกระแสที่ ๒ สุวรรณ พงพิศ (๒๕๖๐) เล่าว่า การตั้งชื่อหมู่บ้านของคนสมัยก่อนส่วนมากจะตั้งตามชื่อของคนที่มาอาศัยอยู่ใกล้คลอง ที่มาของบ้านคลองบางปีก็ตั้งชื่อตามคนที่มีบ้านอยู่บริเวณปากคลอง จึงเรียกว่า "บ้านคลอง"

บ้านคลองปริก

บ้านคลองปริกตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ของตำบลโพธิ์เก้าต้น เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตเมือง มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรีประมาณ ๑ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำลพบุรี มีคลองปริกกั้นระหว่างหมู่บ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นบ้านเรือนและที่อยู่อาศัย จึงไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก ส่วนสินค้าขึ้นชื่อของหมู่บ้านบ้าน คือขนมจีนสูตรเฉพาะ สำหรับการตั้งชื่อหมู่บ้าน ขุนพล รุ่งจรัส (๒๕๖๐)

สมัยก่อนหมู่บ้านคลองปริกยังไม่มีลำคลองผ่านหมู่บ้าน และชาวบ้านต้องใช้น้ำสำหรับทำการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนในหมู่บ้าน ชาวบ้านเกิดความลำบากจากการขาดแคลนน้ำ เพราะชาวบ้านต้องอาศัยน้ำจากแม่น้ำลพบุรีซึ่งมีระยะทางไกลจากหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงรวมกันขุดคลองภายในหมู่บ้านเพื่อเชื่อมกับคลองบางปีและแม่น้ำลพบุรี โดยการขุดคลองจะต้องผ่านที่ดินของคุณยายคนหนึ่งชื่อว่ายายปริก ที่ได้บริจาคที่ดินให้ชาวบ้านตัดลำคลองผ่านที่ดินของตน ชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อคลองว่า คลองปริก เพื่อเป็นการยกย่องความดีของยายปริกที่ช่วยเหลือหมู่บ้าน และต่อมากมีการตั้งหมู่บ้านจึงใช้เรียกเป็นชื่อหมู่บ้านว่า "บ้านคลองปริก"

บ้านคลองท่าควาย

บ้านคลองท่าควายตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ของตำบลโพธิ์เก้าต้น ตั้งอยู่ริมแม่น้ำลพบุรี มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรีประมาณ 3 กิโลเมตร พื้นที่บางส่วนติดต่อกับเขตเมืองหมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๒ เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการเพาะปลูก ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีสถานที่สำคัญทางศาสนา

คือ วัดสำราญ ที่มีชื่อเสียงเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อกิน ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางนาคปรก และมีงานสมโภชประจำปีในช่วงเดือนเมษายน สำหรับการตั้งชื่อหมู่บ้านมีผู้รู้เล่าให้ฟัง ดังนี้สมัยก่อนชาวบ้านเลี้ยงควายเป็นจำนวนมาก หลังจากควายไถนาจะพาควายมาลงอาบน้ำและกินน้ำที่ท่าน้ำก่อนจะเข้าบ้าน พื้นที่ท่าน้ำที่ควายอาบน้ำและกินน้ำ จึงเรียกคลองนี้ว่า "คลองท่า (ต้น จันทรสวรรค์, ๒๕๖๐; สัมพันธ์ สงวนใจ, ๒๕๖๐)

บ้านมะนาวหวาน

บ้านมะนาวหวานตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ของตำบลโพธิ์เก้าต้น มีแม่น้ำลพบุรีไหลผ่านด้านตะวันตกของหมู่บ้าน มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรีประมาณ ๖ กิโลเมตร พื้นที่บางส่วนติดต่อกับหมู่ที่ ๓ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๖ พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการเพาะปลูก ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้าน เกษตรกรรม เช่น ปลูกชะอม ผักและผลไม้ มีวัดโพธิ์เก้าต้นที่เป็นวัดเก่าแก่ และ หลวงพ่อป่าเลไลย์ซึ่งเป็นที่นับถือของชาวบ้านในตำบลโพธิ์เก้าต้น อีกทั้งยังมีการแสดงโขนสดและลิเกเด็กที่มีชื่อเสียงในจังหวัดลพบุรี ส่วนการตั้งชื่อหมู่บ้านมี ๒ กระแส ดังนี้

กระแสที่ ๑ มนชัย อยูโต (๒๕๖๐) เล่าว่า สมัยก่อนบริเวณนั้นเป็นพื้นที่แห้งแล้ง นาน ๆ ครั้งจะปลูกมะนาวขึ้น จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า "มะนาวหวาน" ซึ่งเป็นการตั้งชื่อแก้เคล็ดเพื่อให้หมู่บ้านมีความอุดมสมบูรณ์

กระแสที่ ๒ ศิริรัตน์ สอนิ (๒๕๖๑) เล่าว่า สมัยก่อนชาวบ้านได้ปลูกต้นมะนาวไว้จำนวนมาก แต่รสชาติของมะนาวกลับมีรสหวาน ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า "บ้านมะนาวหวาน"

บ้านโพธิ์เก้าต้น

บ้านโพธิ์เก้าต้นตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลโพธิ์เก้าต้น มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรีประมาณ ๗ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่ที่ ๔ หมู่ที่ ๖ และ แม่น้ำลพบุรี เป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการเพาะปลูก หมู่ที่ ๕ มีขนิมเปี้ยะผลิตภัณฑ์ OTOP ขึ้นชื่อของหมู่บ้านที่ได้รับความนิยม สำหรับการตั้งชื่อหมู่บ้านเช่นเดียวกับที่มาของชื่อตำบล "โพธิ์เก้าต้น" ที่กล่าวไว้แล้วในข้างต้น

บ้านคลองยายคล้าย

บ้านคลองยายคล้ายตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลโพธิ์เก้าต้น มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองประมาณ ๑๕ กิโลเมตร มีคลองชลประทานและมีแม่น้ำลพบุรีไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกของหมู่บ้าน มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๗ เป็นพื้นที่ราบลุ่มที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้เป็นพื้นที่เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม เช่น การปลูกชะอม และปลูกผักปลอดสารพิษ โดยบ้านคลองยายคล้ายเป็นแหล่งปลูกชะอมมากที่สุดของตำบลโพธิ์เก้าต้น มีสถานที่สำคัญทางศาสนา คือ วัดนางหนู เป็นวัดที่มีหลวงปู่จันทร จันทะโชติ ซึ่งมีชื่อเสียงเรื่องวัตถุมงคล ความอยู่ยงคงกระพันชาวบ้านจึงให้ความนับถือและศรัทธาในเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ ส่วนการตั้งชื่อหมู่บ้านมีรายละเอียดว่า

"หมู่บ้านคลองยายคล้าย" ตั้งชื่อจากชื่อของยายคล้าย ซึ่งได้บริจาคที่ดินของตนให้ชาวบ้านชุดคลอง เพื่อเป็นแหล่งน้ำให้ชาวบ้านได้ใช้ทำการเกษตรชาวบ้านจึงเรียกชื่อคลองและชื่อหมู่บ้านนี้ว่า "คลองยายคล้าย" เพื่อเป็นการยกย่องความดีของยายคล้าย (สมชาย ม่วงลอง, ๒๕๖๐; สัมพันธ์ สงวนใจ, ๒๕๖๐)

บ้านคลองยายสี

บ้านคลองยายสีตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลโพธิ์เก้าต้น มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรีประมาณ ๘ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๖ หมู่ที่ ๑๒ และแม่น้ำลพบุรี ทำให้มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี ซึ่งทำให้ชาวบ้านประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น การปลูกชะอม การปลูกข้าวโพด การทำไร่ ทำนา ส่วนการตั้งชื่อหมู่บ้านไม่แตกต่างกับหมู่บ้านอื่น ๆ ที่นำชื่อของบุคคลสำคัญมาใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน โดยมีคนเฒ่าคนแก่เล่าต่อ ๆ กันมาว่ายายสีเป็นคนที่มีความรู้รอบรู้และมีที่ดินจำนวนมาก ยายสีเป็นคนใจดี ชอบทำบุญเป็นประจำ เมื่อชาวบ้านเดือดร้อนก็จะไปขอความช่วยเหลือจากยายสี ยายสีจึงบริจาคที่ดินส่วนตัวให้ชาวบ้านชุดคลอง เพื่อให้มีน้ำไว้ใช้สำหรับประโยชน์สาธารณะ ชาวบ้านจึงเรียกคลองนี้ว่า "คลองยายสี" ต่อมาเมื่อยายสีเสียชีวิตจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านคลองยายสี" เพื่อให้เป็นการรำลึกถึงคุณยายสีตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (ฉลวย อ่ำสะอาด, ๒๕๖๐; วีระ ขุนเงิน, ๒๕๖๐; สุทธิรักษ์ ศรีสังข์, ๒๕๖๐)

บ้านฟ้าลงมัน

บ้านฟ้าลงมันตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ ตำบลโพธิ์เก้าต้น เป็นสถานที่ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เก้าต้น และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลพรหมมาสเตอร์ หมู่ที่ ๙ หมู่ที่ ๑๒ และแม่น้ำลพบุรี มีพื้นที่ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูกข้าว ปลูกได้เฉพาะสวนเพียงเล็กน้อย สถานที่สำคัญประจำหมู่บ้าน คือ ศาลเจ้าพ่อดาบทอง ที่ชาวบ้านให้ความนับถือว่าถ้าใครจะเกณฑ์ทหารแล้วไม่ยอมเป็นทหาร ให้ไปขอพรกับท่านแล้วจะสมหวัง โดยจะมีการบวงสรวงศาลเจ้าพ่อดาบทองทุกปี ในวันขึ้น ๕ เดือน ๕ และยังมีวัดโพธิ์งาม ที่มีศพของหลวงตาม่อมซึ่งไม่เนาเปื่อยให้ผู้คนได้นมัสการ การตั้งชื่อหมู่บ้าน "บ้านฟ้าลงมัน" มีตำนานเล่าขานเกี่ยวข้องกับตำนานของโพธิ์เก้าต้นว่า

มีชายพิการหลังค่อมชื่อว่า มหาอุกขตะ อาศัยอยู่ใต้ต้นโพธิ์ วันหนึ่งมียักษ์มาหากินและได้จับชาวบ้านเป็นอาหาร ชาวบ้านเกิดความโมโหจึงประกาศว่า ใครจะจับยักษ์ตนนี้ได้จะให้รางวัล มหาอุกขตะอาสาปราบยักษ์ โดยขี่ม้าไปอาศัยนอนอยู่ที่วัดโพธิ์เทพประสิทธิ์ ระหว่างที่นอนกลางวันท่านได้ฝันว่ามีเทวดามาเข้าฝันแล้วบอกว่าถ้าจะปราบยักษ์ตนนี้ ต้องไปเอาลูกแก้ววิเศษที่สระแก้ว (วงเวียนสระแก้ว) พอตื่นขึ้นมา มหาอุกขตะก็ไปเอาลูกแก้ววิเศษมาแล้วนำมาปล่อยยักษ์ให้ออกจากถ้ำแสงแก้วที่ระยิบระยับเข้าต่ายักษ์ ทำให้ยักษ์มองไม่เห็น จึงใช้ตะบองอันใหญ่ไล่ตีแสงนั้นมาเรื่อย ๆ ถูกต้นไม้หักโค่น กิ่งก้านใบร่วงลงหมด จนยักษ์ไล่มาถึงแอ่งน้ำใหญ่ ทำให้ยักษ์ติดหล่ม มหาอุกขตะชูงูกแก้ววิเศษขึ้น ฟ่าก็ผ่าลงมาที่ร่างยักษ์จนร่างแตกเป็นปลิงเต็มหนองน้ำ ชาวบ้านจึงเรียกว่า "ฟ้าลงมัน" ต่อมาเพี้ยนเสียงเป็น "ฟ้าลงมัน"(บุญรอด ขำประไพ, ๒๕๖๐; สัมพันธ์ สงวนใจ, ๒๕๖๐)

บ้านโพธิ์ผีให้

บ้านโพธิ์ผีให้ตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ ตำบลโพธิ์เก้าต้น มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรีประมาณ ๕ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่ที่ ๔ หมู่ที่ ๘ หมู่ที่ ๑๐ และหมู่ที่ ๑๓ ตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำลพบุรีและคลองชลประทาน ทำให้หมู่บ้านมีความอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่เหมาะสำหรับการเพาะปลูก สถานที่สำคัญของหมู่บ้าน คือวัดโพธิ์เทพประสิทธิ์ ที่มีโบราณสถานที่ได้อนุรักษ์ไว้ภายในวัด คือ อุโบสถพระพุทธรูป หอระฆัง และเจดีย์สามองค์ที่สร้างในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชและวัดโคกหม้อ มีพิพิธภัณฑ์วัดโคกหม้อที่จัดแสดงวัตถุโบราณเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้แก่คนรุ่นหลัง อีกทั้งยังมีผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาที่ขึ้นชื่อ คือ การปั้นโอ่ง อ่างกระถางบัว และดอกไม้จันทน์ของกลุ่มแม่บ้าน ชื่อของหมู่บ้านบ้านโพธิ์ผีมีที่มาจากตำนานโพธิ์ผีให้ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในข้างต้น

บ้านคลองตาปิ่น

บ้านคลองตาปิ่นตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโพธิ์เก้าต้น มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรีประมาณ ๕ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่ที่ ๙ หมู่ที่ ๑๑ และแม่น้ำลพบุรี เป็นพื้นที่ราบลุ่มมีความอุดมสมบูรณ์ และมีคลองชลประทานทำให้เป็นพื้นที่เหมาะสำหรับการเกษตรกรรม ส่วนการตั้งชื่อหมู่บ้านไม่แตกต่างจากหมู่บ้านอื่น ๆ ที่นำชื่อของบุคคลที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้กับคลองมาใช้เป็นชื่อเรียกคลองและหมู่บ้าน ดังที่มีผู้รู้เล่าให้ฟังว่า ในอดีตคลองตาปิ่นเป็นคลองที่ขุดขึ้นมาแยกออกมาจากแม่น้ำลพบุรี เพื่อนำน้ำจากแม่น้ำลพบุรีไปใช้ในการเพาะปลูกชื่อคลองตาปิ่นสันนิษฐานกันว่า เป็นชื่อของตาปิ่น ซึ่งมีบ้านอยู่บริเวณปากคลองจึงตั้งชื่อว่า "คลองตาปิ่น" ต่อมาจึงใช้เรียกเป็นชื่อหมู่บ้านด้วยว่า "บ้านคลอง"ตาปิ่น" (บุญไทย พุทธา, ๒๕๖๐; ภัค วัฒนจันทร์, ๒๕๖๖; พระครูโสภิตนิมมานุการ, ๒๕๖๐)

บ้านคลองจิ้น

บ้านคลองจิ้นตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโพธิ์เก้าต้น มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรีประมาณ ๖ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลตะลุง หมู่ที่ ๑๐ หมู่ที่ ๑๓ และแม่น้ำลพบุรี เป็นที่ราบลุ่ม มีคลองขนาดเล็กชื่อว่า คลองจิ้น รับน้ำมาจากคลองตาปิ่นแล้วไหลผ่านกลางหมู่บ้าน ทำให้พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูก มีสถานที่สำคัญทางศาสนา คือ วัดบัว มีพระประธานขนาดใหญ่ ที่เรียกกันว่า หลวงพ่อโต ประดิษฐานอยู่ริมแม่น้ำลพบุรีทางด้านหลังของวัด ส่วนการตั้งชื่อ"บ้านคลองจิ้น" มีทั้งหมด ๒ กระแส โดยมีผู้เล่าให้ฟังว่า ในอดีตหมู่บ้านคลองจิ้นมีแม่น้ำลพบุรีไหลผ่านด้านหน้าของหมู่บ้าน มีคลองตาปิ่นกั้นระหว่างหมู่ ๑๐ และ หมู่ ๑๑ ชาวบ้านได้ขุดคลองขนาดเล็กผ่านกลางหมู่บ้านขึ้นมา เพื่อใช้ในการเกษตรชื่อว่า คลองจิ้น ส่วนชื่อหมู่บ้านนี้ สันนิษฐานว่าตรงบริเวณปากคลองนั้นมีชาวจีนอาศัยอยู่จำนวนมาก ทำให้ชาวบ้านตั้งชื่อคลองและเรียกชื่อหมู่บ้านว่า "คลองจิ้น" (ภัค วัฒนจันทร์, ๒๕๖๐; สัมพันธ์ สงวนใจ, ๒๕๖๐; สุวรรณ พังพิศ, ๒๕๖๐)

ส่วนกระแสที่ ๒ อร่าม เกษรโต (๒๕๖๐) เล่าว่าในอดีตคลองในหมู่บ้านเป็นคลองที่แยกออกมาจากแม่น้ำลพบุรี ซึ่งมีคลองจีนตัดผ่านเข้ามาชนกับคลองตาปิ่นตรงบริเวณท้ายหมู่บ้าน และชาวบ้านเรียกชื่อ คลองจีน ตามชื่อของ ตาจีนที่มีบ้านอยู่บริเวณใกล้กับคลอง จึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านคลองจีน”

บ้านคลองฉิม

บ้านคลองฉิม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๒ ตำบลโพธิ์เก้าต้น มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรีประมาณ ๕ กิโลเมตรมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลโพธิ์ตรุ หมู่ที่ ๑๑ และแม่น้ำลพบุรี เป็นที่ราบลุ่มมีคลองชลประทาน ทำให้พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการเพาะปลูกสำหรับการตั้งชื่อหมู่บ้าน “บ้านคลองฉิม” มีผู้เล่าว่า

สมัยก่อนเป็นคลองแยกมาจากแม่น้ำลพบุรี บ้านของคนสมัยก่อนเขาจะปลูกบ้านห่างกัน มีชาวบ้านคนหนึ่งชื่อว่า ยายฉิม อาศัยอยู่บริเวณใกล้คลองแห่งนี้แต่ก่อนจะเรียกชื่อคลองตามชื่อของบุคคลที่อยู่ใกล้กับคลอง ชาวบ้านจึงเรียกว่าคลองยายฉิม ต่อมาได้ตัดคำว่า “ยาย” ออกไป เหลือแค่คำว่า “คลองฉิม” และใช้เรียกเป็นชื่อหมู่บ้านด้วยว่า “บ้านคลองฉิม” (มนชัย อยุโต, ๒๕๖๐; สมเกียรติ เพ็ชร-สุขุม, ๒๕๖๐; สัมพันธ์ สงวนใจ, ๒๕๖๐)

บ้านไผ่ขวาง

บ้านไผ่ขวาง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๓ ตำบลโพธิ์เก้าต้น มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองลพบุรี ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่ที่ ๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบางขันหมาก และตำบลโพตลาดแก้ว เป็นที่ราบลุ่มพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการทำเกษตรกรรม และมีสถานที่สำคัญทางศาสนา ได้แก่ วัดบ่อเงินเจริญสุข มีพระศรีอาริยมตไตรยอายุมากกว่า ๑๐๐ ปี ประดิษฐานอยู่ และวัดธรรมิกาวาส เดิมชื่อ วัดค้ำควา มีอุโบสถและพระประธานที่เก่าแก่ ส่วนการตั้งชื่อหมู่บ้าน “บ้านไผ่ขวาง” มีรายละเอียดต่อไปนี้

ในอดีตที่แห่งนี้ มีแต่ป่าไผ่ไม่มีถนนตัดผ่าน การเดินทางผ่านหมู่บ้านยากลำบากมากเพราะเป็นทางเกวียน การเดินทางระหว่างหมู่บ้านต้องเดินหาตำบลบางขันหมากเพราะไม่มีถนนเหมือนปัจจุบัน เมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๕๑๐ เริ่มมีถนนตัดผ่าน การตั้งชื่อหมู่บ้านมาจากสมัยก่อนมีต้นไผ่เป็นจำนวนมากและขวางทางเข้าหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกว่า “บ้านไผ่ขวาง” (บุญไทย พุทธา, ๒๕๖๐;บุญรอด อ่อนเงิน, ๒๕๖๐; และสัมพันธ์ สงวนใจ, ๒๕๖๐)

จากการศึกษาภูมินามของตำบลโพธิ์เก้าต้นและหมู่บ้าน ภายในตำบลโพธิ์เก้าต้น พบว่ามีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ๓ ลักษณะ คือ ภูมินามกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ภูมินามกับนิทานหรือตำนานพื้นบ้าน และภูมินามกับวิถีชีวิต

ภูมินามกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ การตั้งชื่อตามชื่อของบุคคลสำคัญในแต่ละหมู่บ้าน พบภูมินามลักษณะนี้ ๗ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านคลองบางปี, หมู่ที่ ๒ บ้านคลองปรก, หมู่ที่ ๖ บ้านคลองยายคล้าย, หมู่ที่ ๗ บ้านคลองยายสีหมู่ที่ ๑๐ บ้านคลองตาปิ่น, หมู่ที่ ๑๑ บ้านคลองจีน และหมู่ที่ ๑๒ บ้านคลองฉิม

ภูมินามกับนิทานหรือตำนานท้องถิ่น เป็นการตั้งชื่อตามตำนานและเรื่องเล่าที่แสดงให้เห็นถึงที่มาของชื่อหมู่บ้าน มีทั้งหมด ๓ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๕ บ้านโพธิ์เก้าต้น, หมู่ที่ ๘ บ้านฟ้าลงมัน และหมู่ที่ ๙ บ้านโพธิ์ผี ให้ รวมไปถึงที่มาของชื่อตำบล "โพธิ์เก้าต้น"

ภูมินามกับวิถีชีวิต ที่มีการตั้งชื่อหมู่บ้านตามวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้นพบทั้งหมด ๓ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๓ บ้านคลองท่าควาย, หมู่ที่ ๔ บ้านมะนาวหวานและหมู่ที่ ๑๓ บ้านไผ่ขวาง

ภูมินามของตำบลโพธิ์เก้าต้นและหมู่บ้านต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นทั้งสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และ สะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น อีกทั้งยังทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจในถิ่นที่อยู่อาศัย มีเรื่องเล่า ตำนาน อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าภูมินามในแต่ละหมู่บ้านมีที่มาและการได้รู้จักรากเหง้าของตนเอง สำคัญที่สุดคือการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน อันก่อให้เกิดความรัก ห่วงแหนถิ่นเกิด เทิดทูนบรรพบุรุษและตระหนักถึงความสำคัญของการสืบทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ให้สืบทอดไปสู่คนรุ่นหลัง เพื่อไม่ให้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ลำดับ	ด้านภูมิปัญญา	รายการ/กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ/กลุ่ม	เบอร์โทรศัพท์
1	ด้านการแพทย์แผนไทย	ยาสีฟันสมุนไพร ยาดมสมุนไพร น้ำมันสมุนไพร	นายชาญศักดิ์ แสงชื่อ	089-7088799
		ขนาดปรับสมดุลกระดูกทับเส้น	นายกิตติ กลัดเชื้อ	085-6696465
		ขนาดฝ่าเท้า อบสมุนไพร	นางสาวสมบัติ ช้วนาค	082-1985480
2	ด้านหัตถกรรม	จักรสาน	นางสายบัว วงษาสุข	063-1908399
		โองซี่เมนต์	นายประเทือง ไสวพิมพ์ทอง	089-4121545
		สอนทำดอกไม้จันทน์	นางสมร ไสวพิมพ์ทอง	085-1715183
		จักรสานเส้นพลาสติก	นายสัมพันธ์ สงวนใจ	083-5584404
		จักรสานเส้นพลาสติก	นางสุภาภรณ์ อิ่มพร้อม	085-7174904
3	ด้านเกษตรกรรม	ปลูกข้าวโดยไม่ใช้สารเคมี	นายสมนึก ชูศรี	092-3197733
		การทำปุ๋ยหมักอินทรีย์	นางศิริรัตน์ สนธิ	089-4421982
		ปุ๋ยหมักชีวภาพ	ว่าที่ร้อยตรีธนิสร คำเจริญ	064-1912456
4	ด้านพิธีกรรม	พิธีกรรมต่างๆ	นายบุญยัง ขวัญอยู่	084-1121213
5	ด้านศิลปกรรม	การแสดงโขน	นายอำนาจ โพธิ์อ่อน	089-9829611
6	ด้านอื่นๆ	งานทำขนมไทย	นางเทพี สุวรรณพลา	087-0968550

ด้านการแพทย์ไทย

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ นายชาญศักดิ์ นามสกุล แสงชื่อ อายุ 52

เกิดวันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2513

2.ครอบครัว ,มีพี่น้อง 4 คน

ชื่อสามี นางสาวพัตรา แสงชื่อ

(นามสกุลเดิม) -

มีบุตรชาย 1 คน บุตรหญิง 1 คน

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 49 หมู่ที่ 12 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000

โทรศัพท์ 089-7088799

2.สถานที่ผลิตผลงาน

บ้านเลขที่ 49 หมู่ที่ 12 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000

3.การศึกษา

พท.พ. ประสาทแพทย์แผนไทย

4.สาขาที่เกี่ยวข้อง

ด้านแพทย์แผนไทย

5.ชื่อผลงานที่เป็นผู้สร้างสรรค์หรือผลิต คิดค้นด้วยตนเองมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

- ยาสีฟันสมุนไพร ยาดมสมุนไพร น้ำมันสมุนไพร

6.รางวัลหรือเกียรติคุณบัตรที่ได้รับ (ถ้ามี)

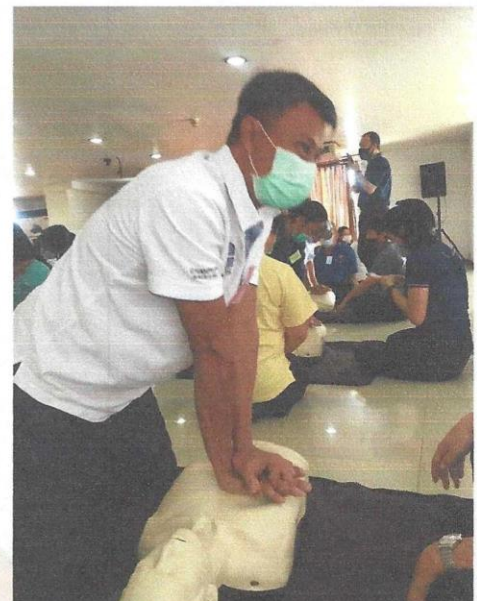
- เกียรติบัตรวิทยากร ประกาศนียบัตร

7.สาเหตุ/ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เนื่องจากแพทย์แผนไทยครอบงำและสามารถช่วยเหลือ

คนได้

8.ภาพถ่ายผลงาน

สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย

เลขที่หนังสือสำคัญ พท.๒๒๙๘/๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลไทย พ.ศ. ๒๕๕๖

สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย

ออกหนังสือสำคัญแสดงการเป็นครูพยาบาลไทย

ด้านเวชกรรมไทย ภาควิชาการพยาบาลไทย การนวดไทย

นายชาญศักดิ์ แสงเชื้อ อายุ ๔๘ ปี

เลขประจำตัวสมาชิก ๑ ๒๕๖๐ ๐๔๔๐

ซึ่งสภาการพยาบาลไทยได้อนุญาตให้ถ่ายทอดความรู้ในวิชาชีพการพยาบาลไทยได้

ตามมาตรา ๑๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลไทย พ.ศ. ๒๕๕๖

ออกให้ ณ วันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

และให้ใช้ได้ถึง วันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

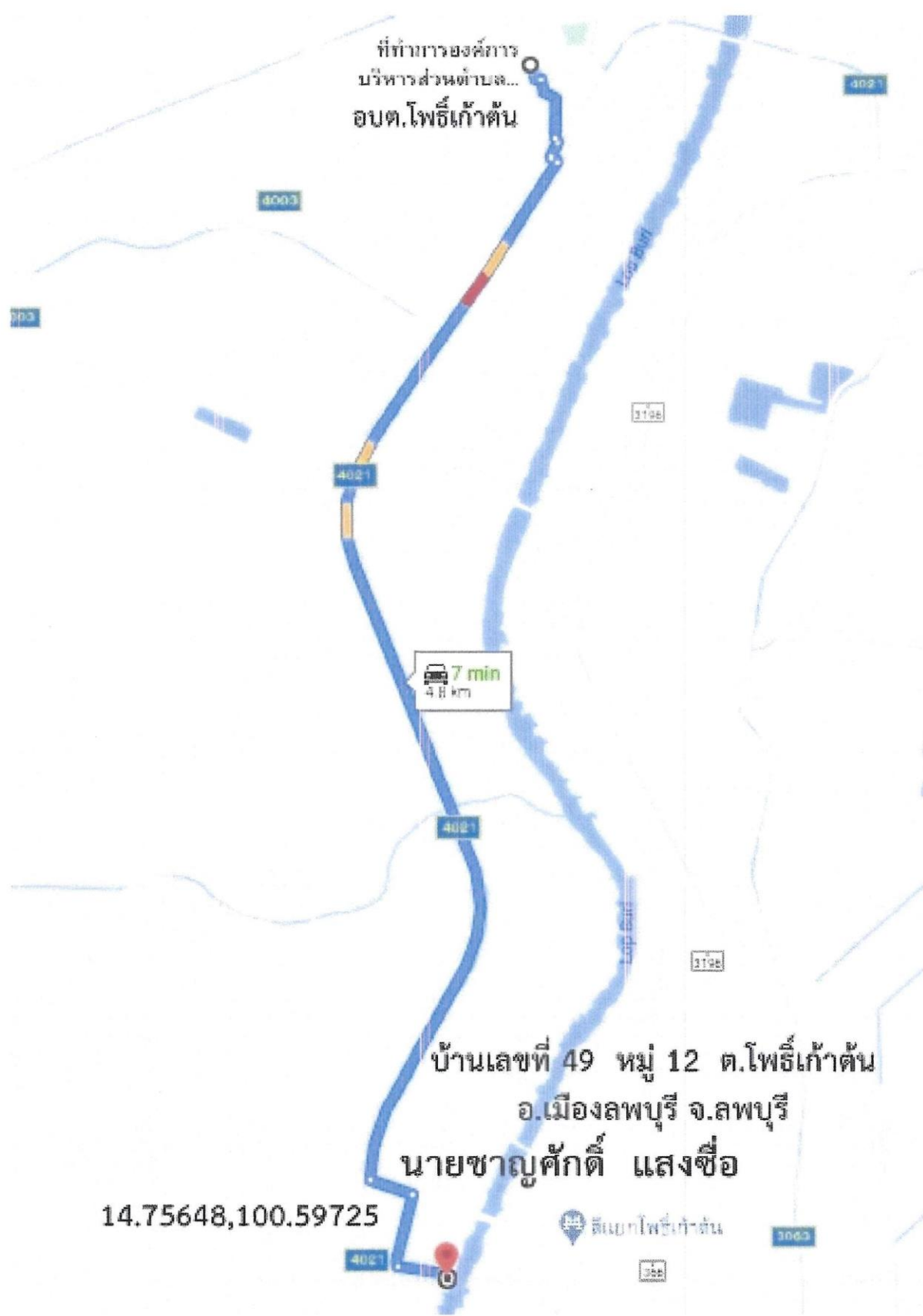
พลเรือเอก

(ชาญชัย เจริญสุวรรณ)

นายกสภาการพยาบาลไทย

(นายวัลลภ น่วมณี)

ผู้อำนวยการสภาการพยาบาลไทยคนปัจจุบัน
ปฏิบัติหน้าที่และสิทธิการสภาการพยาบาลไทย

ที่ทำการองค์การ
บริหารส่วนตำบล...
อบต.โพธิ์เก้าต้น

7 min
4.8 km

บ้านเลขที่ 49 หมู่ 12 ต.โพธิ์เก้าต้น
อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี
นายชาญศักดิ์ แสงซื่อ

14.75648,100.59725

ต.โพธิ์เก้าต้น

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

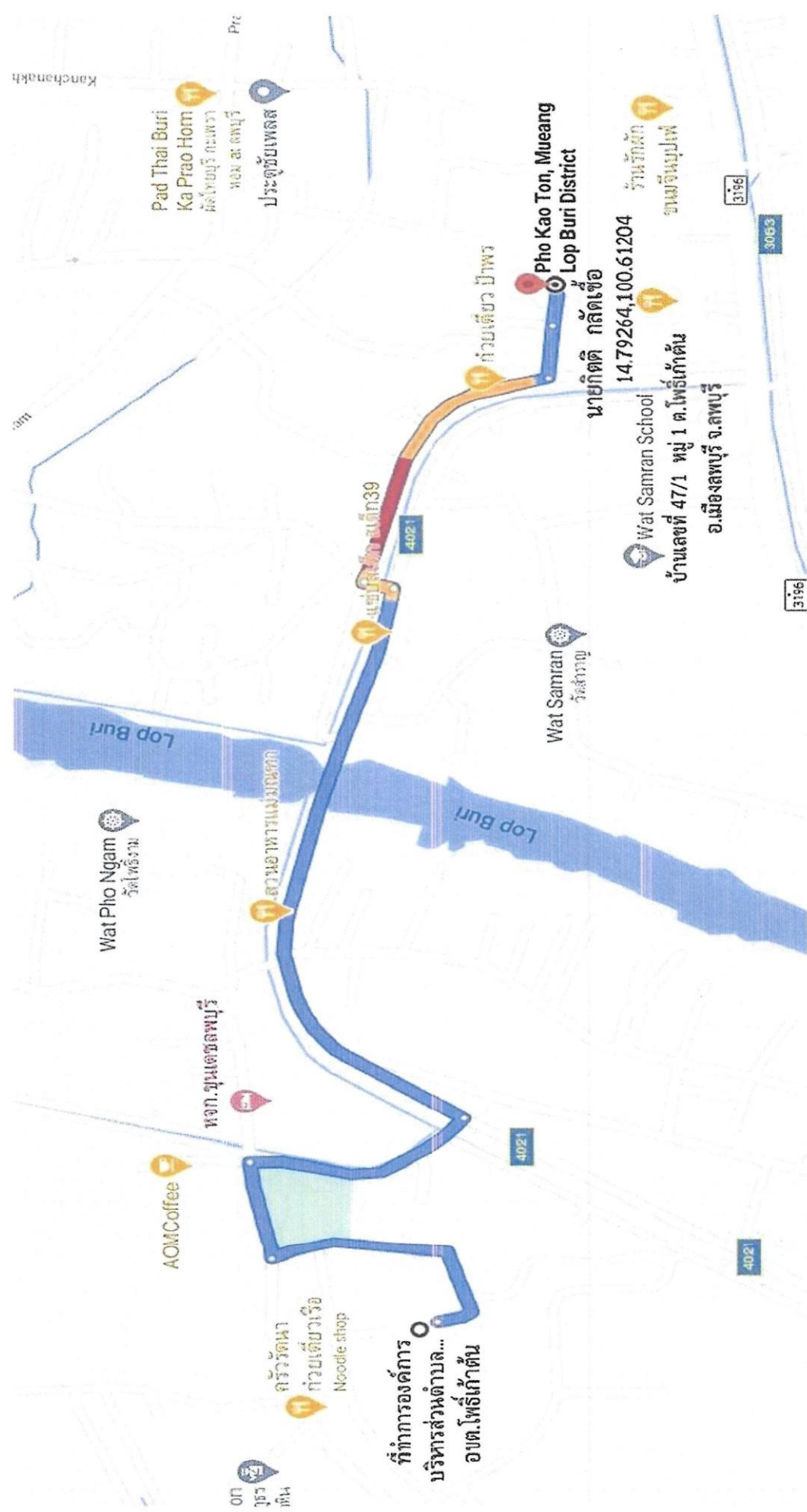
ประวัติส่วนตัว

- 1.ชื่อ นายกิตติ นามสกุล กัดเชื้อ
เกิดวันที่ 2 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522
สถานที่เกิด ตำบลโพธิ์เก้าต้น
อาชีพ แพทย์ไทย

ประวัติชีวิตและผลงาน

- 1.ที่อยู่ปัจจุบัน
บ้านเลขที่ 47/1 หมู่ที่ 1 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000
โทรศัพท์ 095-6696495
- 2.สถานที่ผลิตผลงาน
บ้านเลขที่ 25/5 หมู่ที่ 1 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000
- 3.การศึกษา ปริญญาตรี
- 4.สาขาที่เกี่ยวข้อง ด้านแพทย์แผนไทย
- 5.ชื่อผลงานที่เป็นผู้สร้างสรรค์หรือผลิต คิดค้นด้วยตนเองมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว
ชื่อผลงาน คลินิก สมดุลกาย การแพทย์แผนไทย
นวดปรับสมดุล กระตุกทับเส้น

OT
โพธิ์
เก้าต้น

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล...
อต.โพธิ์เก้าต้น

ถั่ว
ดำ
ถั่ว
เขียว
ถั่ว
แดง
ถั่ว
ดำ
ถั่ว
เขียว
ถั่ว
แดง
ถั่ว
ดำ
ถั่ว
เขียว
ถั่ว
แดง

AOMCoffee

หงก.ชุมชนชลบทบุรี

Wat Pho Ngam
วัดโพธิ์งาม

สวนอาพาตแม่เมืองชล

เขื่อนลพบุรี 39

Wat Samran
วัดสำราญ

ก้ามเดียว บัฟฟ

Pho Kao Ton, Mueang
Lop Buri District

นายกิตติ กัลลเชื้อ
14.79264,100.61204

Wat Samran School
บ้านเลขที่ 47/1 หมู่ 1 ต.โพธิ์เก้าต้น

อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

Pad Thai Buri
Ka Prao Hom
ผัดไทยบุรี กระเพรา
หมก อ.ลพบุรี

ประตูชัยเพดล

บ้านรักเล็ก
ขามเงินบุญแป๊ะ

3196

30653

3196

Kanchanakh

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

- 1.ชื่อ นางสาวสมบัติ นามสกุล ช้วนาค
เกิดวันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๐
สถานที่เกิด จังหวัดลพบุรี ปัจจุบันอายุ 56 ปี
บุตร (ชาย) 4 คน(หญิง) - คน รวมทั้งหมด 4 คน
ได้แก่ (ระบุชื่อ) ชัดเจนตามลำดับคือ
  - 2.1 นาย ลิน ช้วนาค
  - 2.2 นาย ดาวลอย สัมมาพล
  - 2.3 นาย จันทรแรม สัมมาพล
  - 2.4 นาย สมรักษ์ สัมมาพล

อาชีพ หมอนวด

ประวัติชีวิตและผลงาน

- 1.ชีวิตวัยเด็ก/ครอบครัว
-
- 2.การศึกษา
- จบ ป.๔ โรงเรียนวัดบัว ต.โพธิ์เก้าต้น อ.เมือง จ.ลพบุรี
- 3.ครูบาอาจารย์ที่ถ่ายทอดความรู้ให้มีดังนี้คือ
  - 3.1 นางจันทร ช้วนาค(ย่า)
  - 3.2 นายชอบ ช้วนาค(พ่อ)
  - 3.3 นางเครือวัลย์ ก้านลำไย
- 4.ประวัติการทำงาน
-
- 5.ความรู้ความสามารถ ที่ควรสืบทอดหรือถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง
  - 5.1 สอนนวดแผนไทย
  - 5.2 สอนนวดฝ่าเท้า
- 6.การถ่ายทอดความรู้ มีวิธีการและขั้นตอน ตามลำดับดังนี้
  - 6.1 สามารถสอนนวดแผนไทยได้
  - 6.2 สามารถสอนนวดฝ่าเท้าได้
  - 6.3 สามารถสอนทำประคบ
  - 6.4 สามารถสอนอบสมุนไพร
- 7.ประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

7.1 -

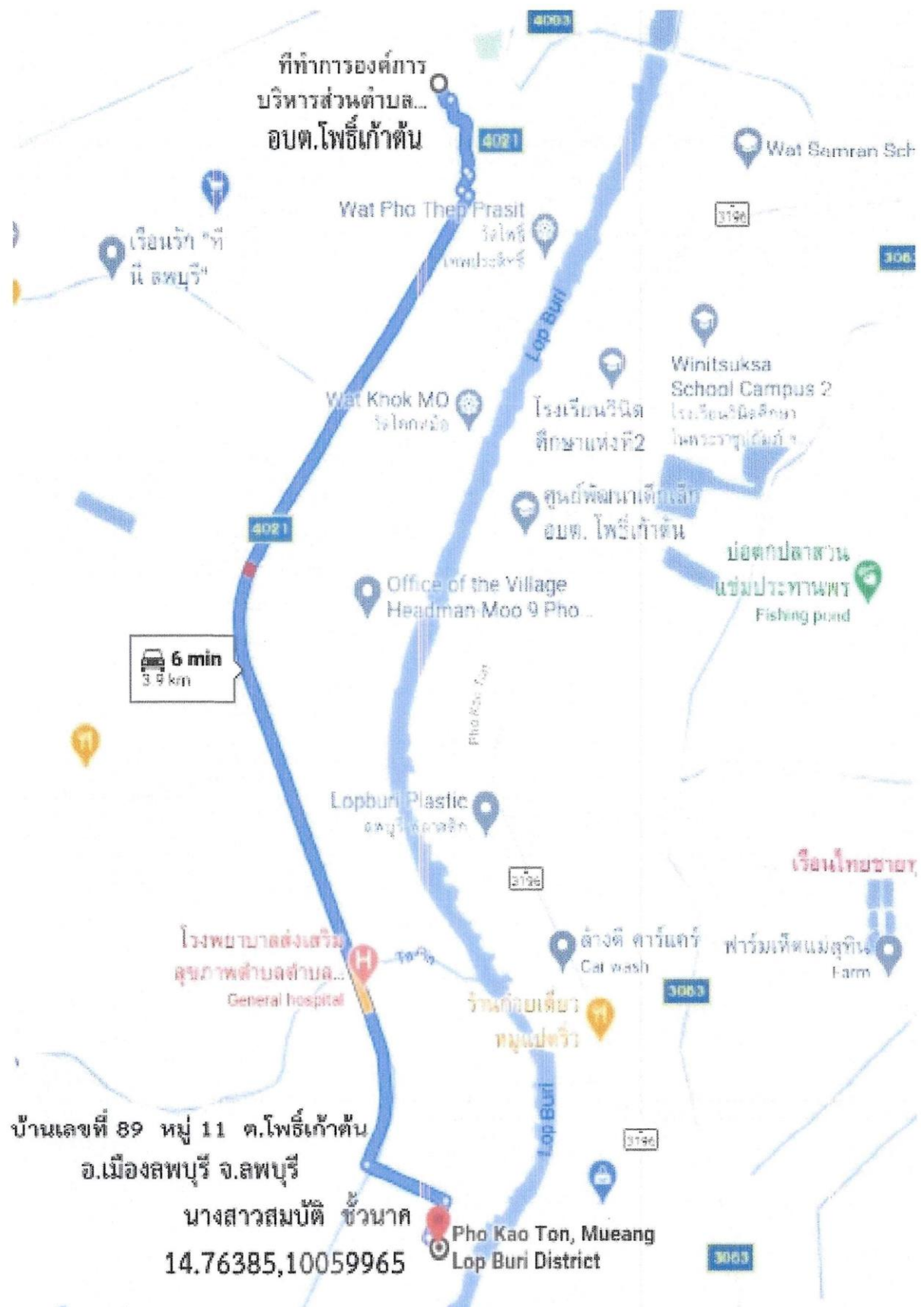
8.เกียรติคุณ/และรางวัลต่างๆที่เคยได้รับ

8.1 -

๙.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ ๘๘ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ ๑๕๐๐๐
โทรศัพท์มือถือ 082-1985480

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล...
อบต.โพธิ์เก้าต้น

6 min
3.9 km

บ้านเลขที่ 89 หมู่ 11 ต.โพธิ์เก้าต้น
อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี
นางสาวสมบัติ ช้วนาค
14.76385,10059965

Pho Kao Ton, Mueang
Lop Buri District

ด้านหักถกรรม

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ นางสาวบัว นามสกุล วงษาสุข
เกิดวันที่ 1 เดือน มกราคม พ.ศ. 2492
สถานที่เกิด ตำบลโพธิ์เก้าต้น

2.ครอบครัว

ชื่อสามี นายชาญ วงษาสุข

มีบุตรชาย 1 คน บุตรหญิง 2 คน

ได้แก่ นางสาวสมบัติ ใบเนียม นางสุมิน โกษะ นายกฤษร วงษาสุข

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 73 หมู่ที่ 13 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000
โทรศัพท์ 063-1908399

2.สถานที่ผลิตผลงาน

บ้านเลขที่ 73 หมู่ที่ 13 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000

3.การศึกษา

ประถมศึกษาปีที่ 6

4.สาขาที่เกี่ยวข้อง

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

5.ชื่อผลงานที่เป็นผู้สร้างสรรค์หรือผลิต คิดค้นด้วยตนเองมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

-

6.รางวัลหรือเกียรติคุณบัตรที่ได้รับ (ถ้ามี)

-

7.สาเหตุ/ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

-

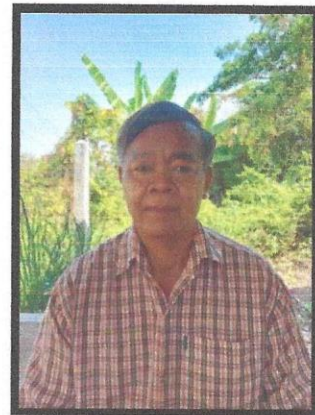
8.ภาพถ่ายผลงาน

-

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ นายประเทือง นามสกุล ไสวพิมพ์ทอง อายุ 75 ปี
เกิดวันที่ 12 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2490

2.ครอบครัว ,มีพี่น้อง 9 คน
ชื่อภรรยา นางสาว ไสวพิมพ์ทอง
มีบุตรชาย 6 คน บุตรหญิง 6 คน

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 79/1 หมู่ที่ 9 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000
โทรศัพท์ 089-4121545

2.สถานที่ผลิตผลงาน

บ้านเลขที่ 79/1 หมู่ที่ 9 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000

3.การศึกษา

มัธยมศึกษาปีที่ 6

4.สาขาที่เกี่ยวข้อง

- ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

5.ชื่อผลงานที่เป็นผู้สร้างสรรค์หรือผลิต คิดค้นด้วยตนเองมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว
- โองซีเมนต์

6.รางวัลหรือเกียรติคุณบัตรที่ได้รับ (ถ้ามี)

-

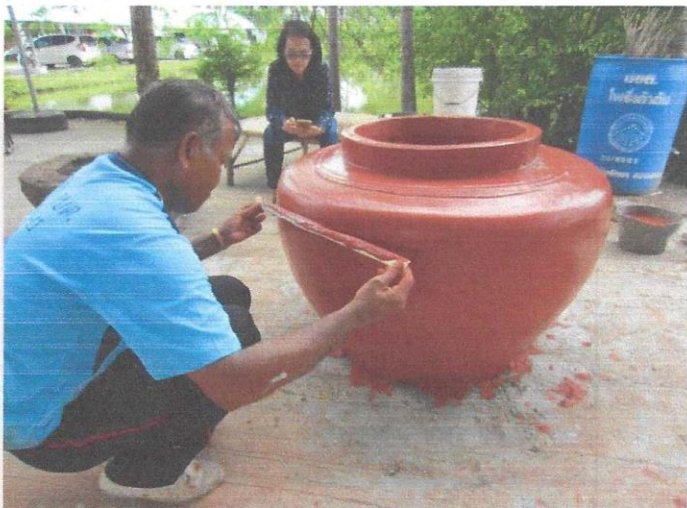
7.สาเหตุที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

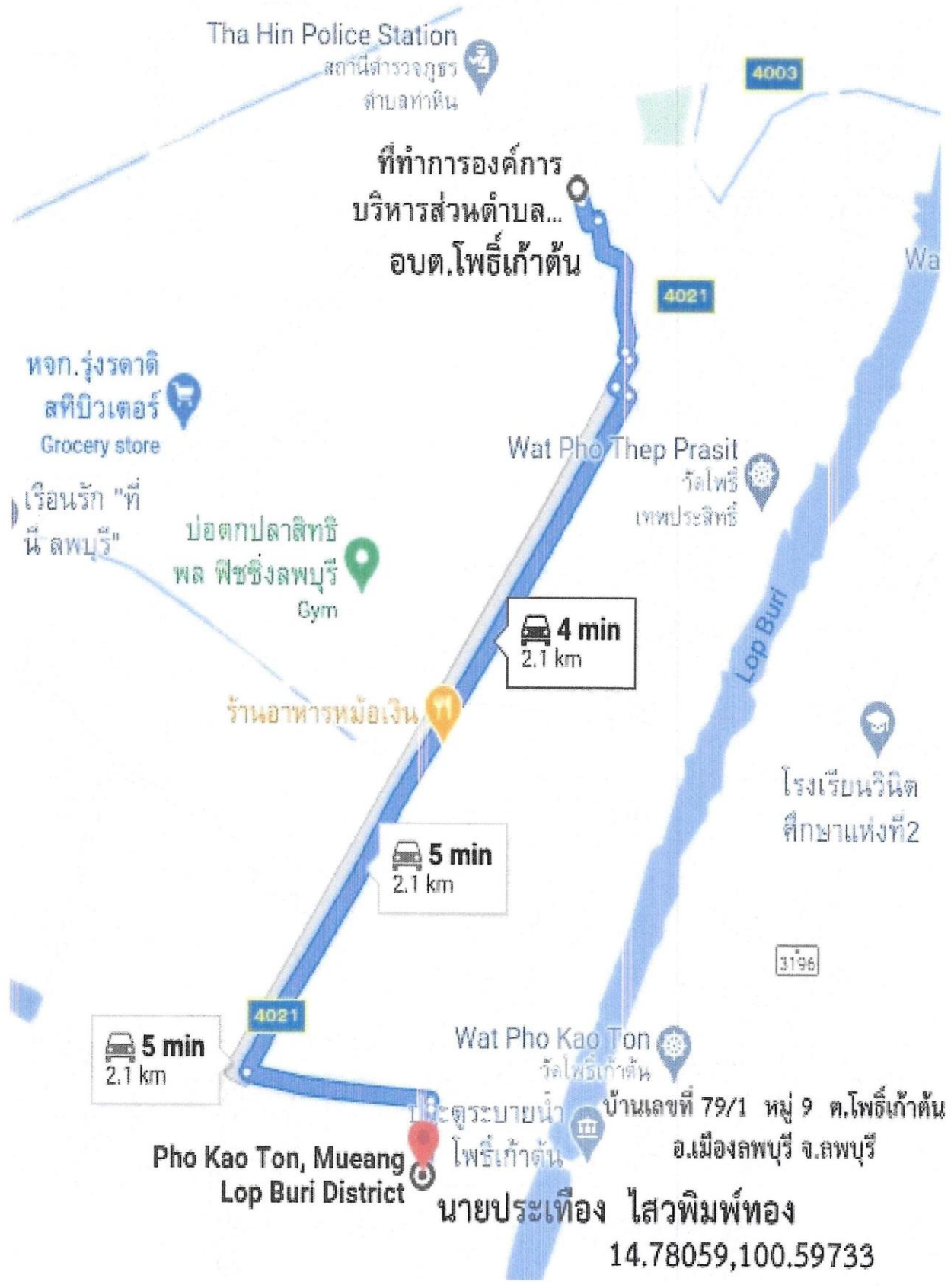
-

8.ภาพถ่ายผลงาน

-

**Pho Kao Ton, Mueang
Lop Buri District**

นายประเทือง ไสวพิมพ์ทอง
บ้านเลขที่ 79/1 หมู่ 9 ต.โพธิ์เก้าต้น
อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

14.78059,100.59733

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ นางสาว นามสกุล ไสวพิมพ์ทอง
เกิดวันที่ 24 เดือน เมษายน พ.ศ. 2503
สถานที่เกิด จังหวัดกาญจนบุรี ปัจจุบันอายุ 62 ปี

2.ครอบครัว

ชื่อสามี/ภรรยา นายประเทือง ไสวพิมพ์ทอง
(นามสกุลเดิม)

อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว

บุตร (ชาย) 2 คน(หญิง) 2 คน รวมทั้งหมด 4 คน

ได้แก่ (ระบุชื่อ) ชัดเจนตามลำดับคือ

- 2.1 ว่าที่ ร.ต.อภิสิทธิ์ ไสวพิมพ์ทอง
- 2.2 ว่าที่ ร.ต.อุดมศักดิ์ ไสวพิมพ์ทอง
- 2.3 น.ส.สุริสา ไสวพิมพ์ทอง
- 2.4 น.ส.วาริณี ไสวพิมพ์ทอง

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.ชีวิตวัยเด็ก/ครอบครัว

- เริ่มอาชีพ เมื่อ ๒๕๔๙ สมัยเป็นผู้ใหญ่บ้านจึงคิดหาอาชีพเสริมเพื่อหารายได้ให้กับประชากรในหมู่บ้าน โดยเริ่มการทำน้ำยาเอนกประสงค์ สอนคนในหมู่บ้านและเป็นอาชีพเสริมให้กับครอบครัว ต่อมาก็ได้เพิ่มเป็นดอกไม้จันทน์ โดยเริ่มจากการไปดูงานสาธิตการทำดอกไม้จันทน์

2.การศึกษา

- จบประถม ๔ โรงเรียนบ้านหนองบัว”ปทุมสามัคคี”
- จบประถม ๗ โรงเรียนบ้านหนองบัว”ปทุมสามัคคี”
- จบ ม๓ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองลพบุรี
- จบ ม๖ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองลพบุรี

3.ครูบาอาจารย์ที่ถ่ายทอดความรู้ให้มีดังนี้คือ

- 3.1 นางละเอียด อ่ำสงวน สอนทำดอกไม้จันทน์
- 3.2 นายลิ้มเชียง สอนทำน้ำยาเอนกประสงค์

4.ประวัติการทำงาน

- ปีพ.ศ.๒๕๔๙ ตั้งกลุ่มแม่บ้านหมู่ที่ ๙ และเรียนการทำดอกไม้จันทน์และทำจำหน่ายเรื่อยมาจน มีฝีมือและรับเป็นวิทยากรสอนให้กับคนอื่นๆได้

- ปี พ.ศ.๒๕๕๐ เรียนทำน้ำยาเอนกประสงค์ ทำเป็นแล้วทำใช้เองและจำหน่ายอีกทั้ง รับเป็นวิทยากรสอนฟรีและรับค่าตอบแทน

5.ความรู้ความสามารถ ที่ควรสืบทอดหรือถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง

5.1 สอนทำดอกไม้จันทน์

5.2 สอนทำน้ำยาเอนกประสงค์

6.การถ่ายทอดความรู้ มีวิธีการและขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

6.1 ประชาสัมพันธ์กลุ่มแม่บ้าน

7.ประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

7.1 สอนทำดอกไม้จันทน์ตั้งแต่ปี 2552-2556

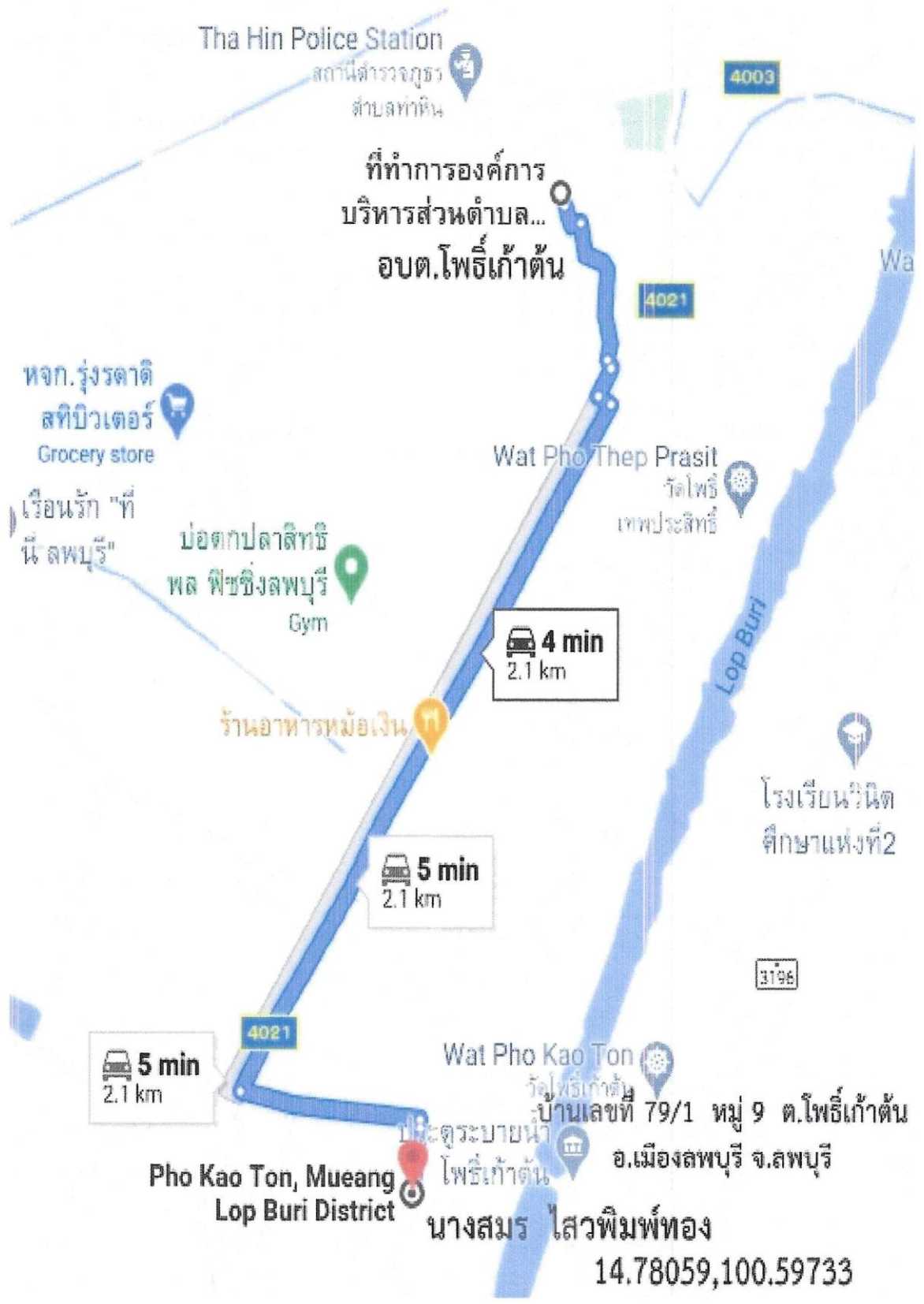
7.2 สอนทำน้ำยาเอนกประสงค์ตั้งแต่ปี 2550-2556

8.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 79/1 หมู่ที่ ๓ ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ ๑๕๐๐๐

โทรศัพท์มือถือ 085-1715184

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ

“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”

ตำบลโพธิ์ไก่ ตำบล อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1. ชื่อ นายสัมพันธ์ นามสกุล สงวนใจ
เกิดวันที่ 10 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2490 สถานที่เกิด 66 หมู่ 2 ต.โพธิ์ไก่ ตำบล
ปัจจุบันอายุ 75 ปี
2. ครอบครัว
ชื่อภรรยา นางสาวณี สงวนใจ (นามสกุลเดิม) พลนิเทศ
บุตร (ชาย) 2 คน(หญิง) – คน รวมทั้งหมด 2 คน
ได้แก่ (ระบุชื่อ) ชัดเจนตามลำดับคือ
  - 2.1 นายเสาวพัทธ์ สงวนใจ
  - 2.2 พ.อ.อ.ทวิศักดิ์ สงวนใจ

ประวัติชีวิตและผลงาน

1. ชีวิตวัยเด็ก/ ครอบครัว

มีพี่น้องทั้งหมด 9 คนครอบครัวยากจน เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่ โรงเรียนวัดกวิศรารามจบแล้ว
เรียนต่อมัธยมศึกษาที่ โรงเรียนวินิตศึกษาจนจบ ม.ศ.3 เข้าทำงานเป็นเสมียนที่บริษัท เตชะไพบูลย์ 11ปี สอบ
บรรจุเป็นลูกจ้างประจำกองทัพอากาศกองบิน 2 ได้ทำงานอยู่ 25ปี ก็เกษียณอายุราชการ ส่วนชีวิตครอบครัว
ได้สมรสกับ นางสาวณีพลนิเทศ มีบุตร 2 คน มีครอบครัวหมดแล้ว

2. การศึกษา

- จบการศึกษาประถมปีที่สี่จากโรงเรียนเทศบาลสอง วัดกวิศ
- จบมัธยมศึกษาปีที่สามจากโรงเรียน วินิตศึกษา

3. ครูบาอาจารย์ที่ถ่ายทอดความรู้ให้มีดังนี้คือ

- 3.1 การถักกระเตงด้วยเชือกฟางศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
- 3.2 การสานชะลอม นางสาวร่าย สิงห์ไตร เป็นครูฝึกสอนให้

4. ประวัติการทำงาน

- เป็นเสมียนรับจํานำประชาชนเคราะห์บริษัทเตชะไพบูลย์ 11ปี
- เป็นลูกจ้างประจำกองทัพอากาศประจำกองบิน 2 ลพบุรีตำแหน่งช่างไฟฟ้า

5. ความรู้ความสามารถ ที่ควรสืบทอดหรือถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง

- 5.1 ถักสานเชือกฟาง
- 5.2 สานชะลอม

6. การถ่ายทอดความรู้ มีวิธีการและขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

- 6.1 วิธีพันเชือกฟางรอบโครง และวัดขนาดเชือกที่จะทำการสาน

6.2 ถักขอบเพื่อขึ้นลาย

6.3 ถักพื้นด้านล่างให้เรียบร้อยแล้วจึงถักลายข้าง

6.4 วิธีตัดเชือกด้วยหัวแร้งไฟฟ้า

6.5 ถักลายหูหิ้วและขอบล่าง

7. ประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

7.1 เริ่มฝึกหัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ.2548

7.2 ปี 2553 เป็นวิทยากรสอนการสานชะลอมให้กับเด็กนักเรียนโรงเรียนวัดสำราญ

7.3 สอนถักตะกร้าด้วยเชือกฟางนั้นจะสอนให้เฉพาะคนที่สนใจมาขอให้เป็นผู้สอนโดยไม่คิดค่าสอน

8. ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 66/1 หมู่ที่ 2 ตำบลโพธิ์ไก่ตัน อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์15000

โทรศัพท์บ้าน 036-618633 โทรศัพท์มือถือ 083-5584404

14.79631,100.60935

นายสัมพันธ์ สงวนใจ

บ้านเลขที่ 66/1 หมู่ 2 ค.โพธิ์เก้าต้น
อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

วัดบ้านสองพี่น้อง
บ้านสองพี่น้อง อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

วัดโพธิ์นิยาม
บ้านสองพี่น้อง อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

วัดบ้านสองพี่น้อง
บ้านสองพี่น้อง อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

วัดบ้านสองพี่น้อง
บ้านสองพี่น้อง อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

วัดบ้านสองพี่น้อง
บ้านสองพี่น้อง อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

วัดบ้านสองพี่น้อง
บ้านสองพี่น้อง อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

วัดบ้านสองพี่น้อง
บ้านสองพี่น้อง อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

วัดบ้านสองพี่น้อง
บ้านสองพี่น้อง อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

วัดบ้านสองพี่น้อง
บ้านสองพี่น้อง อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

วัดบ้านสองพี่น้อง
บ้านสองพี่น้อง อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ นางสาวภรณ์ นามสกุล อิมพร้อม อายุ 35 ปี

เกิดวันที่ 31 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2530

สถานที่เกิด จังหวัดลพบุรี

2.ครอบครัว ,มีพี่น้อง 2 คน

ชื่อสามี นายวิทยา ระวังภัย

มีบุตรชาย 1 คน บุตรหญิง 1 คน

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 6 หมู่ที่ 6 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000

โทรศัพท์ 095-7174904

2.สถานที่ผลิตผลงาน

บ้านเลขที่ 66 หมู่ที่ 3 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000

3.การศึกษา

มัธยมศึกษาปีที่ 3

4.สาขาที่เกี่ยวข้อง

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

5.ชื่อผลงานที่เป็นผู้สร้างสรรค์หรือผลิต คิดค้นด้วยตนเองมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

- สานเส้นพาสติก

6.รางวัลหรือเกียรติคุณบัตรที่ได้รับ (ถ้ามี)

-

7.สาเหตุ/ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

-

8.ภาพถ่ายผลงาน

-

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล...

วนรังก "ที่ ดพบุรี"

Wat Pho Thep Prasit วัดโพธิ์เทพประสิทธิ์

Wat Samran School

Wat Khok MO วัดเขกหม้อ

โรงเรียนวิจิตรศึกษา

Winituksa School Campus 2 โรงเรียนวิจิตรศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ

4021

Office of the Village leadman Moo 9 Pho...

6 min 5 km

บ่อนกปลาสวน เข้มประทานพร Fishing pond

สถานีบริการน้ำมันศาลทอง Gas station

Lopburi Plastic ลพบุรีพลาสติก

บ้านเลขที่ 6 หมู่ 6 ต.โพธิ์เก้าต้น

อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล... General hospital

บ้านกล้วยเดี่ยว หมู่แปดริ้ว

14.76849, 100.60463

นางสาวสุภาภรณ์ อิ่มพร้อม

ogle

3196

Map data ©2021 Thailand Terms Send feedback

ด้านเกษตรกรรม

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ นายสมนึก นามสกุล ชูศรี
เกิดวันที่ 20 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2487
สถานที่เกิด ตำบลโพธิ์เก้าต้น

2.ครอบครัว

ชื่อภรรยา นางเพ็ญแข ชูศรี
มีบุตรชาย 2 คน บุตรหญิง 1 คน

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 87/1 หมู่ที่ 3 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000
โทรศัพท์ 092-3190044

2.สถานที่ผลิตผลงาน

บ้านเลขที่ 73 หมู่ที่ 13 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000

3.การศึกษา

ประถมศึกษาปีที่ 4

4.สาขาที่เกี่ยวข้อง

- ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม
- ด้านเกษตรกรรม

5.ชื่อผลงานที่เป็นผู้สร้างสรรค์หรือผลิต คิดค้นด้วยตนเองมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

-ปลูกข้าวโดยไม่ใช้สารเคมี

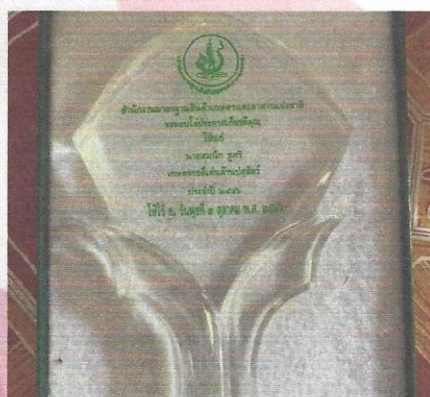
6.รางวัลหรือเกียรติคุณบัตรที่ได้รับ (ถ้ามี)

- เกษตรดีเด่น

7.สาเหตุ/ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

-

8.ภาพถ่ายผลงาน

คั่วรีตนา
ก๋วยเตี๋ยวเรือ
Noodle Shop

อบต.โพธิ์เก้าต้น

บ้านสามองค์ ลพบุรี
Temporarily closed

สวน
เฉลิมพระเกียรติ

หอจ.ขุนเดสลพบุรี

สวนอาหารแม่หม่อม

ร้านเจ๊ตองเจ๊อริบ
แม่ลูกหมูสีถิ่น

The Lane
Lopburi Village

ขนมเอแคลร์ บ้านเก่า
Bakery

ไอศกรีมสด

14.79284, 100.60710
นายสมนึก ชูศรี บ้านเลขที่ 87/1 หมู่ 3 ต.โพธิ์เก้าต้น
อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

Pho Kao Ton

Wat Samran
วัดสามราษฎร์

4 min
1.9 km

4 min
1.9 km

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ นางศิริรัตน์ นามสกุล สนธิ
เกิดวันที่ 15 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2508
สถานที่เกิด ต.พรหมมาستر ปัจจุบันอายุ 57
ปี

2.ครอบครัว

ชื่อสามี นายชอบ สนธิ(นามสกุลเดิม) สนธิ
บุตร (ชาย) 1 คน(หญิง) - คน รวมทั้งหมด 1 คน
ได้แก่ (ระบุชื่อ) ชัดเจนตามลำดับคือ

2.1 นายคำรณ สนธิ

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.การศึกษา

- ระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดโพธิ์เก้าต้น
- ระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
- ระดับอนุปริญญาจากโรงเรียนพาณิชยการลพบุรี

2.ครูบาอาจารย์ที่ถ่ายทอดความรู้ให้มาดังนี้คือ

- 2.1 เจ้าหน้าที่วิชาการเกษตร
- 2.2 จากการเข้าร่วมอบรมและศึกษาดูงาน

3.ประวัติการทำงาน

- ได้รับคัดเลือกเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต) ปี๒๕๔๗
- ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ ปี พ.ศ.๒๕๕๕-ปัจจุบัน

4.ความรู้ความสามารถ ที่ควรสืบทอดหรือถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง

- 4.1 การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์จากเศษวัสดุ มูลสัตว์และของเหลือใช้
- 4.2 การทำปุ๋ยอัดเม็ดอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพจากพืชและสัตว์
- 4.3 การไล่แมลงที่ใช้จากธรรมชาติโดยไม่ใช้สารเคมี

5.การถ่ายทอดความรู้ มีวิธีการและขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

- 5.1 สาธิตและถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนในการเก็บใบไม้ ฟางข้าวและมูลสัตว์ลำข้าว
- 5.2 นำมาหมักโดยมีสาร พ.ศ.๙๑ หรือสารอีเอ็ม
- 5.3 นำมาย่อยสลายเป็นผง
- 5.4 นำมาใส่เครื่องอัดเม็ด
- 5.5 นำใช้กับต้นพืชได้ทุกชนิดเพื่อประหยัดและลดต้นทุนการผลิต

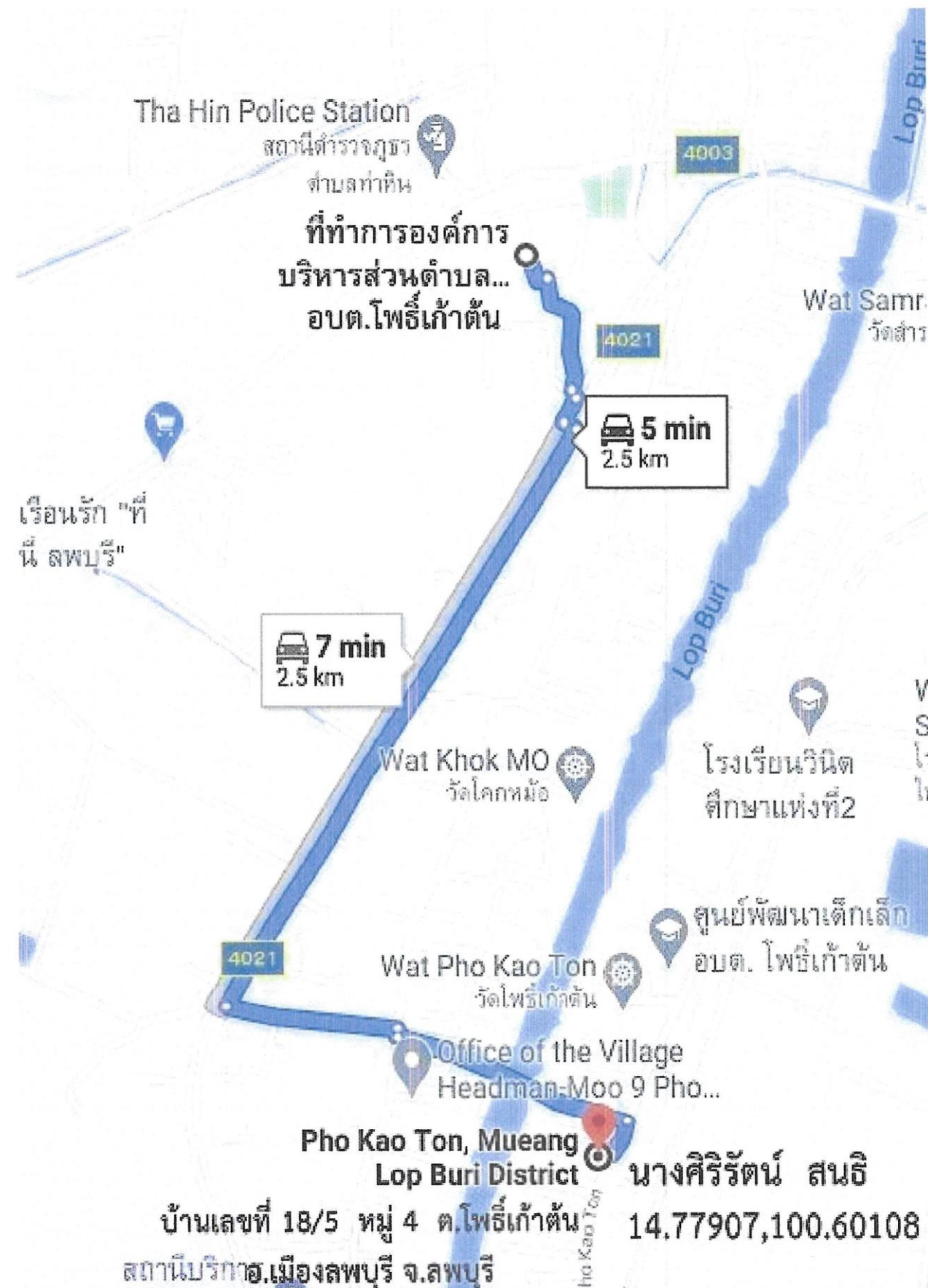
6.ประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

6.1 สสาคิตและถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน

6.2 สสาคิตการผลิตปุ๋ยอัดเม็ดให้กับนักเรียนและประชาชน

6.3 การทำน้ำหมักอินทรีย์ชีวภาพ

7.ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๑๘/๕ หมู่ที่๔ ตำบลโพธิ์ไกล้าตัน อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ ๑๕๐

Tha Hin Police Station

สถานีตำรวจ
ตำบลท่าหิน

ที่ทำการองค์การ
บริหารส่วนตำบล...
อบต.โพธิ์เก้าต้น

4003

4021

5 min
2.5 km

เรือนรัก "ที่
นี้ ลพบุรี"

7 min
2.5 km

Wat Khok MO
วัดโคกหม้อ

โรงเรียนวิจิตร
ศึกษาแห่งที่ 2

4021

Wat Pho Kao Ton
วัดโพธิ์เก้าต้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อบต. โพธิ์เก้าต้น

Office of the Village
Headman-Moo 9 Pho...

Pho Kao Ton, Mueang
Lop Buri District

นางศิริรัตน์ สนิธิ

บ้านเลขที่ 18/5 หมู่ 4 ต.โพธิ์เก้าต้น

14.77907,100.60108

สถานีเบรিকাอ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ ว่าที่ร้อยตรีธนิสร คำเจริญ อายุ 53 ปี
สถานที่เกิด จังหวัดลพบุรี

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 3/1หมู่ที่ 10 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000
โทรศัพท์ 064-1912456

2.สถานที่ผลิตผลงาน

บ้านเลขที่ 3/1หมู่ที่ 10 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000
โทรศัพท์ 064-1912456

3.การศึกษา

-

4.สาขาที่เกี่ยวข้อง

ด้านเกษตรกรรม

5.ชื่อผลงานที่เป็นผู้สร้างสรรค์หรือผลิต คิดค้นด้วยตนเองมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

- ปุ๋ยชีวภาพ

6.รางวัลหรือเกียรติคุณบัตรที่ได้รับ (ถ้ามี)

-

7.สาเหตุ/ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เป็นผู้นำเกษตรแบบผสมผสานนานกว่าสิบปีและเป็นผู้ที่ต้องการผลิตปุ๋ยใช้เอง ทดลองทำนาแบบ ลดต้นทุน เป็นผู้ที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่หมู่ 10 ของตำบลโพธิ์เก้าต้น การทำนาแบบอินทรีย์จะมีความแตกต่างจากการทำนาโดยไม่ใช้สารเคมี การทำนาแบบอินทรีย์จะเริ่มเห็นผลในปีที่ สองขึ้นไป เพราะมีขั้นตอนที่ยุ่งยากจากการใช้สารเคมีที่เห็นผลช้าแต่ก็สามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้ด้วยการใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ทั้งนี้ทางครอบครัวของตนเองมีพื้นที่ 13 ไร่ จึงแบ่งพื้นที่ทำสวน 9 ไร่ ทำนา 4 ไร่ และขุดบ่อเลี้ยงปลา 2 ไร่ 2 งาน นอกจากนี้ทำเป็นโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ 2 ตารางวา และเป็นที่อยู่อาศัย มีการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพที่ผลิตขึ้นเองเพื่อลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี และช่วยเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวจากเดิม440 ก.ก./ไร่ เป็น 570-600 ก.ก./ไร่

8.ภาพถ่ายผลงาน

ด้านพิธีกรรม

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ นายบุญยัง นามสกุล ขวัญอยู่ อายุ 73 ปี

เกิดวันที่ 1 เดือน มกราคม พ.ศ. 2487

2.ครอบครัว

ชื่อภรรยา นางดารินทร์ ขวัญอยู่

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 3/4 หมู่ที่ 10 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000

2.สถานที่ผลิตผลงาน

บ้านเลขที่ 3/4 หมู่ที่ 10 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000

3.การศึกษา

-

4.สาขาที่เกี่ยวข้อง

-

5.ชื่อผลงานที่เป็นผู้สร้างสรรค์หรือผลิต คิดค้นด้วยตนเองมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

- พิธีกรรมต่างๆ

6.รางวัลหรือเกียรติคุณบัตรที่ได้รับ (ถ้ามี)

-

7.สาเหตุ/ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

-

8.ภาพถ่ายผลงาน

-

Tha Hin Police Station

สถานีตำรวจภูธร
ตำบลท่าหิน

ที่ทำการองค์การ
บริหารส่วนตำบล...
อบต.โพธิ์เก้าต้น

4008

4021

หจก.รุ่งรตาดี
สต็อกสินค้า
Grocery store
เรือนกระจก "ที่
นี้ ลพบุรี"

Wat Pho Thep Prasit
วัดโพธิ์
เทพประสิทธิ์

6 min
2.5 km

4 min
2.6 km

โรงเรียนวัด
ศึกษาแห่งที่ 2

4021

Wat Pho Kao Ton
วัดโพธิ์เก้าต้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อบต. โพธิ์เก้าต้น

Office of the Village
Headman-Moo 9 Pho...

บ้านเลขที่ 3/4 หมู่ 10 ต.โพธิ์เก้าต้น

อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

นายบุญยัง ขวัญอยู่

14.77675, 100.59331

Thailand

Lopburi Plastic
ลพบุรี พลาสติก

Lop Buri

ด้านศิลปกรรม

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ นายอำนาจนามสกุล โพธิ์อ่อน
เกิดวันที่ 9 เดือน กันยายน พ.ศ.2516
สถานที่เกิด จ.ลพบุรี ปัจจุบันอายุ 49 ปี

2.ครอบครัว

ชื่อสามี/ภรรยา นางพัชรรัตน์ จันทร์พลับ
อาชีพ

- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เก้าต้น
- แสดงโขนสดอำนวยพร

บุตร (ชาย) 1 คน(หญิง) - คน รวมทั้งหมด 1 คน

ได้แก่ (ระบุชื่อ) ชัดเจนตามลำดับคือ

๒.๑ ด.ช ฐิฐนนท์ โพธิ์อ่อน

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.ชีวิตวัยเด็ก/ครอบครัว

แสดงโขนสดตั้งแต่อายุ ๖ ขวบร่วมแสดงกับคณะต่างๆ ในภาคกลางเช่น ชั้นสำรวยศิลป์,ประสิทธิ์ลูกกลม,ส.ศิลป์ พรหมประสิทธิ์พรพิชญ,สมใจ ลูกท่าแดง,โชควิเชียร นัทมโรจน์,ศิลป์พร พรณารายณ์,อำนวยพร

2.การศึกษา

- ระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดโพธิ์เก้าต้น
- ระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนดงตาลวิทยา
- ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจากวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี(ปวช)
- ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจากวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี(ปวส)

3.ครูบาอาจารย์ที่ถ่ายทอดความรู้ให้มีดังนี้คือ

- 3.1 อ.เฉลิม ศรีลาย (เสียชีวิต)
- 3.2 พ่ออำนวย โพธิ์อ่อน(บิดา)

4.ประวัติการทำงาน

- ปัจจุบันเป็นลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เก้าต้น

5.ความรู้ความสามารถ ที่ควรสืบทอดหรือถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง

- 5.1 ถ่ายทอดการแสดงโขนสดให้แก่เด็กและเยาวชน

6.การถ่ายทอดความรู้ มีวิธีการและขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

6.1 เริ่มจากให้ผู้เรียนรู้ให้มีความกล้าแสดงออกมีภาวะการเป็นผู้นำ

6.2 เริ่มฝึกความอดทนและท่าทางเบื้องต้น

6.3 ฝึกความเข้าใจจังหวะ

๖.๔ ฝึกการแต่งหน้า

7.ประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

7.1 ฝึกนักเรียนโพธิ์เก้าต้นตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๗ จนถึงปัจจุบัน

8.เกียรติคุณ/และรางวัลต่างๆที่เคยได้รับ

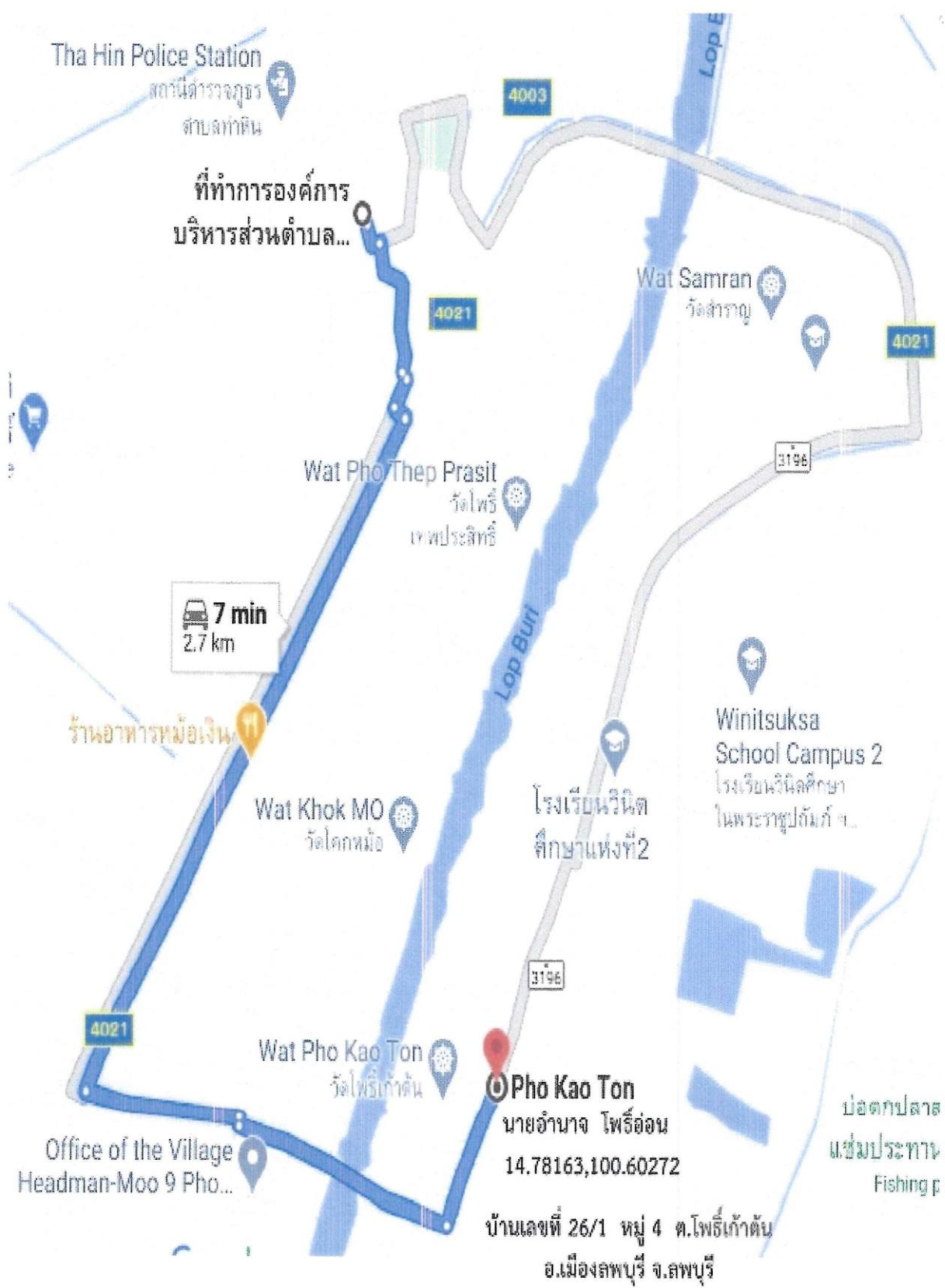
- รางวัลชนะเลิศ Thai Folk Show Popular View Awards ประจำเดือน ตุลาคม 2564

๙.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ ๒๖/๑ หมู่ที่๔ ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ ๑๕๐๐๐

โทรศัพท์มือถือ ๐๘๙-๙๘๒๙๖๑๑

Tha Hin Police Station

สถานีตำรวจภูธร
ตำบลทาดิน

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล...

4003

4021

Wat Samran
วัดสำราญ

4021

Wat Pho Thep Prasit
วัดโพธิ์
เทพประสิทธิ์

7 min
2.7 km

ร้านอาหารหม้อเงิน

Wat Khok MO
วัดโคกหม้อ

โรงเรียนวินิต
ศึกษาแห่งที่ 2

Winitsuksa
School Campus 2
โรงเรียนวินิตศึกษา
ในพระราชูปถัมภ์ฯ

4021

Wat Pho Kao Ton
วัดโพธิ์เก้าต้น

Pho Kao Ton

นายอำนาจ โพธิ์อ่อน
14.78163, 100.60272

Office of the Village
Headman-Moo 9 Pho...

บ้านเลขที่ 26/1 หมู่ 4 ต.โพธิ์เก้าต้น
อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี

ท่าประมง
Fishing p

ด้านอื่นๆ

แบบแสดงหัวข้อและรายละเอียดเบื้องต้นในการกรอกประวัติ
“ภูมิปัญญาท้องถิ่น”
ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี (สังเขป)

ประวัติส่วนตัว

1.ชื่อ นางเทพี สุวรรณพलय อายุ ปี
สถานที่เกิด จังหวัดลพบุรี

ประวัติชีวิตและผลงาน

1.ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 20/1 หมู่ที่ 9 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000
โทรศัพท์ 087-0968550

2.สถานที่ผลิตผลงาน

บ้านเลขที่ 20/1 หมู่ที่ 9 ตำบลโพธิ์เก้าต้น อำเภอ เมือง จังหวัด ลพบุรี 15000
โทรศัพท์ 087-0968550

3.การศึกษา

-

4.สาขาที่เกี่ยวข้อง

ด้านอื่นๆ

5.ชื่อผลงานที่เป็นผู้สร้างสรรค์หรือผลิต คิดค้นด้วยตนเองมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

- ขนมไทย

6.รางวัลหรือเกียรติคุณบัตรที่ได้รับ (ถ้ามี)

-

7.สาเหตุ/ที่มาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- เดิมทีที่บ้านมีสวนมะพร้าวมีผลผลิตจำนวนมากที่ไม่สามารถจำหน่ายได้ จึงนำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยการนำมาทำขนมไทยหลากหลายชนิด เช่น ขนมบ้าบิ่น ขนมกล้วย ขนมฟักทอง ฯลฯ โดยใช้วัตถุดิบที่มีในพื้นที่ โดยเฉพาะขนมบ้าบิ่นที่มีความโดดเด่นจากการคัดสรรเนื้อมะพร้าวอ่อนและมะพร้าวจากสวน ที่สดใหม่ทุกวัน และมีสูตรเฉพาะทำให้ขนมบ้าบิ่นมีความนุ่ม หอม และอร่อย ประกอบกับการทำที่สดใหม่ อยู่เสมอ ทำให้เป็นที่ต้องการของลูกค้าอย่างมาก ประกอบกับมีราคาย่อมเยา เหมาะสมกับสถานที่จัดจำหน่าย เริ่มตั้งแต่ราคา 20 - 25 จนถึง 30 บาท และได้รับการรับรองมาตรฐาน อ.ย

8.ภาพถ่ายผลงาน

